Ժ. ՏԱՐԻ 2937 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 8 ՏՐԻ 4386 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1893 20 ՃԻՄԱԶԻԷԼ ԷՎՎԷԼ 1311 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան արծաթ	150
» »	Վեցամսեայ	» »	75
» »	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	Ֆրանք	56
» »	Վեցամսեայ	»	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքն միասին		Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր.

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 16/28 ՆՈՅՄ. 1893

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՄՈՒՆՔ.— Աւստրիա, Իտալիա և Ֆրանսա Նախարարութիւն փոխեցին. Սպանիոյ մէջ ալ Մարոքի խնդիրն այնքան կը զբաղեցնէ միտքերն որ նեղ ակնկալութիւնք չպակսին, Պ. Սակաստայի Նախարարութեան դիրքը խախուտ է. Իտալիոյ մէջ, չի կրնար ըսուիլ թէ Պանքայից գայթակղութիւնը Պ. Ճոլիդդիի Նախարարութեան հրաժարմամբ վերջացաւ. Ամբաստանելոց հրապարակային դատն ոչ սակաւ սրտայոյզ պիտի ըլլայ. Նախորդ և արդի երեսփոխաններ և քաղաքական ու կառավարական մարդիկ յիշուած են և պիտի յիշուին, իբրև Պանքայից անկանոն գործավարութեան աչք գոցող՝ քաղաքական կամ անձնական ակնկալութեամբք. Պ. Քրիսբի յիշխանութիւն պիտի դառնա՞յ թէ ոչ, այս է խնդիրը.—Ֆրանսայի մէջ, կացութիւնն այնքան պայծառ չէ որքան կը կարծուէր Նոր Երեսփոխանութեան կազմուելէն անմիջապէս ետքը, կամ Ռուսաց այցելութեան պահուն. Կը կարծուի թէ չափաւոր Հանրապետականք միմինակ չպիտի կրնան կառավարել, և արմատական տարրն ուղղակի կամ անուղղակի մասն ունենալով վարչութեան մէջ, իրարու հակառակ տարրեք մէկ մէկ կողմ պիտի քաշեն գործոց ընթացքն. Որովհետև Նախագահական եօթնամեակն ալ գալ տարի կը լմննայ, Ֆրանսայի մէջ ներքին քաղաքականութիւնն այնքան որոշ չերևիր որքան՝ ֆրանքօ-ռուս դաշնակցութեան շնորհիւ՝ հիմակ որոշ և ապահով կ'երևի Ֆրանսայի արտաքին քաղաքականութեան ընթացքը.

ԱՒՍՏՐԻԱ.— Վինտիշ Կրեց իշխանի Նախարարութիւնն հիմնուած է գերման և լեհ կուսակցութեանց դաշնակցութեան վրայ, որպէս Թաաֆֆէ կոմսի Նախարարութիւնը կը կրթնէր լեհ, չեխ և այլ սլաւ կուսակցութեանց դաշնակցութեան վրայ. Հիմա Ռայխսրաթի սլաւ տարրեք կը խորհին միութիւն մը կազմել նոր վարչութեան դէմ. Որովհետև այս զանազան տարրեք թուով և ազդեցութեամբ կը հակակշռեն զիրար, խնդիր է թէ նոր վարչապետ իւր Նախորդին Նրբամտութիւնը պիտի կրնա՞յ ունենալ, հաւասարակշռութիւնը չկորսնցունելու համար այս խորհրդարանական խաղուն մէջ որ մեծ ճարտարութիւն կը պահանջէ.

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԻՇԽԱՆ, որ վերջերս կոմս Հարդէնաու անուամբ կ'ապրէր, իւր անակնկալ մահէն ի վեր, շատ նիւթ կը հայթայթէ եւրոպեան լրագրութեան. Վիէննայի լրագիրք կը յիշեն թէ մի քանի շաբաթ առաջ, հանգուցելոյն անդրանիկ մանչ զաւկին ծննդեան տօնին, ի Կրաց ուսանող պուլկար երիտասարդք խնդակցութեան գացած ըլլալով, Նախորդ իշխանն այսպէս պատասխանած է. «Պարոնա՛յք, ես այլ ևս Պուլկար չեմ, այլ աւստրեան կայսերական բանակին մէջ զօրապետ մը. Այս հանգամանքով, ես Պուլկարիան միտքս կը բերեմ միայն իբրև յիշատակ մը. Թէպէտ այս յիշողութիւն սիրելի է ինձ, բայց սակ անցեալն կը պատկանի այլ ևս.» —Հանգուցեալն իւր կեանքի պարագաները մանրամասնող յիշատակներ ի գիր առած է, այն պայմանաւ որ իւր մահէն ետքը միայն հրատարակուին. Իւր ըստծին նայելով, շատ հետաքրքրաշարժ կէտեր կը պարունակեն.—Դիւանագիտութենէն երբեւան ելաւ թէ մահուան անմիջական պատճառն եղած է արեան թունաւորումը ներքին պալարէ մը որ պայթած է և աղիքը խանգարուած են.—Ի բաց առեալ Ֆրանձ Եօզէֆ կայսրն, որ անգլիական ամենաբարձր պատուանշանին՝ Ծնրակապի ասպետական կարգն ունի, Ալեքսանդր իշխան աւստրիոյի միակ զինուորականն էր որ ասպետական կարգի անգլ. պատուանշան մ'ունէր. Բաղնեաց պատուանշանին մեծ խաչը կը կրէր.—Ի Կրաց յուղարկաւորութեան ծախքն և ի Սոֆիա թաղման ծախքը պուլկար կառավարութիւնը կը հոգայ. —Իւր կին, Նախկին Օր. Լուազինկեր, Տարմշտատի Օբերայի թատրոնին մէջ երգչուհի մ'էր իրական տաղանդի տէր, լաւ երաժիշտ և քաջ երգող. Աւստրիոյ կայսեր միջնորդութեամբ, Տարմշտատի մեծ-դուքսն արտօնեց այս ամուսնութիւն, պայմանաւ որ Գերմանիայէն դուրս բնակի. Իշխանն համակերպեցաւ, և այն ատեն Ֆրանձ Եօզէֆ կայսր, պատուական մարդ և բարեսիրտ վեհապետ, աւստրեան քաղաքացիութիւն տուաւ հանգուցելոյն, և իւր բանակին մէջ բարձր դիրք մը. Ցորէ անոր աւստրեան զօրապետի մը կեանքը կը վարէր, ի գլուխ իւր գնդին ի Կրաց. Ցաւակցական հեռագիր և պսակ ղրկողներէն մին էր Գերմանիոյ մայր կայսրուհին Ֆրետերիք.

— Ալեքսանդր իշխանին մահուամբ Անգլիոյ արքայական գերդաստանը սուգի մէջ մտած ըլլալով, (զի հանգուցեալը խնամի էր Վեհ. Վիքթորիա Թագուհւոյն,) այսօր երեքշաբթի Ֆրետերիք կայսրուհւոյն ծննդեան տարեդարձն առանց հանդէսի տեղի պիտի ունենայ. Կայսրուհին արդէն շատ ցաւած էր Սըր Ռօպըրդ Մորիէրի (Փեթերսպուրկի անգլ. դեսպանին) մահուան համար, զոր շատ կը յարգէր, և Կրացէ եկած մահագոյժն աւելի ևս ցաւ պատճառեց իրեն. Կը յիշուի թէ քիչ մնացած էր որ հանգուցեալն խնամենար նաև կայսրուհւոյն. բայց Պիզմարք իշխան յարմար չէր դատած այնպիսի ամուսնութիւն մը.—Պերլինի զինուորական ակմբոյ մէջ ցաւ պատճառեց այս մահ. Հանգուցելոյն զինուորական ձիրքը ձեռնհաս անձինք կը հաստատէին, և վերջերս յԱւստրիա, տարեկան զօրաշարժերուն առթիւ, Վիլհէլմ կայսր առանձինն խնդակցած էր Ալեքսանդր իշխանին, իւր զօրագունդը շատ լաւ վիճակի մէջ տեսնելուն համար.

ՖՐԱՆՍԱ.— Ռուանի արքեպիսկոպոս Թոմա կարդինալ իւր թեմականներուն ղրկեց հովուական մը «Ալքոհոլականութեան» վրայ, այսինքն գինովութեան վրայ, յորում, պաշտօնական վիճակագրերու յենլով, կը ցուցնէ թէ կէս դարէ պակաս միջոցի մը մէջ ի Ֆրանսա ալքոհոլի սպառումն եռապատկած է, և մանաւանդ աշխատաւոր դասերուն մէջ, ժողովրդեան աղքատիկ դասերուն մէջ, այս մոլութիւն աննկարագրելի աւերումներ կը գործէ. Կարգ մը միջոցներ ցոյց կուտայ՝ ընկերային այս մեծ չարիքին դարման տանելու համար. Կը յանձնարարէ գործատէրներուն որ այս նպատակաւ օգնեն իրենց գործածած մարդերուն. Քաջալերեն ընկերակցութիւնները՝ խնայութեան համար, պարկեշտ զուարճութեան համար, և ընտանեկան յարկն հաճելի ընծայեն, արդի գործաւորական աղտոտ բնակարաններուն տեղ առողջարար բնակարաններ հայթայթելով, որպէս զի գործաւորը սիրէ իւր տունն և խոյսի գինետունէն, և իշխանութիւններն ալ սեղմեն ոգելից ըմպելեաց վաճառումը, պակսեցնելով գինետուններն. Ի վեր քան զամենայն, պէտք է քրիստոնէական կրթութիւն մը տալ. զի մինչև որ բարքերը չազնուանան լաւ կրթութեամբ, մոլութիւնք չեն վերնար.

ԱՆԳԼԻԱ.— Պ. Զօլայի Անգլիոյ մէջ գտած ընդունելութեան վրայ խօսելով, անցեալները կ'ըսէինք թէ անգլիական հանրածանօթ կենցաղավարութիւնէն ու քաղաքավարութիւնէն տարբեր բան մը չէր սպասուեր, և թէ Ֆրանսացի հիւրեր Անգլիոյ մէջ լաւ ընդունելութիւն գտնելու ապահով են միշտ. Անցեալ շաբթու ասոր մէկ նոր օրինակը տեսնուեցաւ. Կարդացա՞ծ էք զՊ. Բօլ Վէրլէն. Ֆրանսական «անկարգաշտ» (Տէքատան) բանաստեղծներուն առաջինն ներէն է. Աւելորդ է ըսել թէ Ֆրանսացւոց ամենամեծ բանաստեղծներէն մէկը չէ, բայց տեսակին մէջ ուշադրաւ նորութիւն մ'է. Գնաց Անգլիա, կարգ մը հրապարակախօսութիւններ ընելու. Այս ճիւղին մէջ մասնագէտ է. Ֆրանսայի այլ և այլ քաղաքաց մէջ, և ի Հոլանտա, ի Պելժիա, պարբերաբար հրապարակախօսութիւններ ըրած է գրական և մանաւանդ բանաստեղծական նիւթերու վրայ. Ի Լոնտոն ընտիր դասակարգի մը առջև ճառախօսելով, ըսաւ թէ հաճութեամբ եկած է յԱնգլիա, «այն ճշմարտապէս բանաստեղծական երկիրը», քանի մը հրապարակախօսութիւններ ընելու, եւ ֆրանսերէն լեզուաւ ճառեց ֆրանսական արդի բանաստեղծութեան վրայ. Ինք որ «Իմաստութիւն» անուն քերթուածոց հաւաքածոյի մը հեղինակն է, իւր քերթուածներէն մաս մը ալ կարդաց, և ի վերջոյ ջերմ շնորհակալութիւն յայտնեց Անգլիացւոց կողմէ գտած սիրալիր ընդունելութեան համար. Անգլ. լրագիրք ցարդ խօսեցան Պ. Վէրլէնի վրայ այնչափ միայն որչափ խօսած էին Պ. Զօլայի վրայ. Աւելին ալ ըրին. զի գտնուեցաւ գէթ մէկ լրագիր, Սէնթ Ճէյմզ Կազէթ, որ Վէրլէնի գրուածոց ընթերցումը ջերմապէս յանձնարարեց անգլիացի գրասէրներու, մինչ, որչափ կը յիշենք և որչափ կարդացած ենք Փարիզի լրագրաց մէջ, ո՛չ մէկ անգլ. թերթ այն տեսակ յանձնարարութիւն մ'ըրաւ Պ. Զօլայի վրայ, այն հռչակաւոր այցելութեան առթիւ. Պ. Վէրլէն, իւր գտած ընդունելութենէն քաջալերուած, Լոնտոնէ գնաց Օքսֆորտ.

ՕՐ. ՖԼՈՐԷՆՍ ՆԱՅԹԻՆԿԷԼ. — Իւր բարեգործութեամբ հռչակաւոր այս Անգլուհին այս օրերս տօնեց իւր ծննդեան 76 րդ տարեդարձը. Գիտէ՞ք ո՛վ է Օր. Ֆլորէնս Նայթինկէլ. Այն տարիքոտ մարդիկ որք Խրիմու պատերազմին ժամանակ լրագիր կը կարդային՝ քաջ կը յիշեն անոր անունն. Երբ համաճարակի, ձմրան խստութեան և պատերազմի պատճառաւ հազարաւոր Անգլիացիք և Ֆրանսացիք հիւանդացած անխնամ կը մնային Խրիմու մէջ, երբ օրն հարիւրաւոր մարդիկ կը մեռնէին առանց հիւանդապահի, նոյն իսկ առանց դեղի երես տեսնելու, Թայմզ հոն թղթակից մը ղրկեց՝ հանգուցեալ Պ. Ռըսէլ՝ որ այս ֆիզիքական խեղճութիւններն երևան հանեց սրտաշարժ նամակներով. Ասոր վրայ Անգլիոյ մէջ նախարարութիւն փոխուեցաւ, և մեր դասերութեան մեծ շարժում մը եղաւ. Այն ատեն Օր. Նայթինկէլ ելաւ Խրիմ գնաց, անգլիացի հիւանդները դարմանելու. Իւր օրինակն հրահրեց իգական սեռն, որ անձամբ և նուէրներով նպաստեց այս բարեգործութեան. Նոյն ինքն Վեհ. Վիքթորիա Թագուհին իւր պատրաստած վիրակապերը ղրկեց՝ վիրաւորուած զօրաց վէրքը պատելու համար. Օր. Նայթինկէլ հրաշք գործեց Խրիմու մէջ. Հիւանդներուն աղէկ նայուեցաւ, ո՛չ միայն բժիշկներու այլ և հիւանդապահ այրերու և կիներու շնորհիւ, և շատ կեանքեր ազատեցան. Ի դարձին Անգլիա, Օր. Նայթինկէլ Թագուհւոյն ներկայանալու պատիւն ունեցաւ, բարձր շքադրամ սրուեցաւ իրեն, բազմաթիւ երախտագիտական ուղերձներով, և իւր տնօրէնութեան ներքև հիմնեցաւ կին հիւանդապահներու կամ աշխարհիկ մայրապետներու հաստատութիւն մը, որ յօրէ անտի բազմաթիւ հիւանդապահ կիներ տուած է հիւանդանոցներու.

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻ ԴԷՊՔ.— Ծայրագոյն Արևելքի անգլ. թերթեր չինական կեանքի մէկ զուարճալի դէպքը կը պատմեն. Հարուստ ընտանիքէն երկու թափօրներ չինական քաղքի մը ներքին դուռներուն մէկէն պիտի անցնէին, զոր ստորին կարգի ժողովուրդէն ամանք գացած էին, հարսնեւորներէն պարգև մ'ընդունելու ակնկալութեամբ. Երկու թափօրները պահ մը իրարու կը խառնուին, այնպէս որ երբ դուռնէն դուրս կ'ելնեն, մէկ հարսին կառքը միւս փեսին կառքին կ'ընկերանայ, և փոխադարձաբար. Չինական սովորոյթն է որ փեսայն առաջուց չի տեսներ հարսին երեսը. Սխալը կը հասկցուի հետեւեալ օրը միայն երբ՝ ըստ սովորութեան՝ առագաստին յաջորդող առտուն հարսերուն մայրերը կ'երթան մազի խոզ նուիրել իրենց աղջիկներուն. Որչափ մեծ կ'ըլլայ իրենց զարմանքն երբ իւրաքանչիւր զոքանչ իւր ընտրած փեսին քով ուրիշ հարս մը կը տեսնէ. Քննութիւն կը կատարուի ընդհանուր ապշութեան մէջ, և կը հասկցուի սխալը... երբ այլ ևս անդարմանելի էր. Բայց ո՛ր հարսն որ փեսային քով գացած էր, ճշդիւ հասկնալու համար մեծ դժուարութիւն կը քաշուի. զի հարսնիքին կատարուած օրը չինական տօնացոյցին մէջ նշանակուած «բախտաւոր օրերէն» մէկն ըլլալով, այն օր շատ մը հարսնիք տեղի ունեցած էր քաղաքին մէջ. Վերջապէս, զոքանչներն և սկեսուրներն իրենց մարդիկը կը գտնեն, և ուրիշ բան չի մնար բայց եթէ կատարեալ իրողութիւնն հաստատել. Եթէ երկու զոյգերն ալ հաւասար կացութեան տէր ըլլային, ինչ և է. Բայց փեսին մէկն հարուստ էր, միւսն աղքատիկ. Աւելորդ է ըսել թէ աղքատիկ փեսին սահմանուած հարսը վիճակելով հարուստ փեսին, ինք և իւր պարագայք մեծապէս գոհ կ'ըլլան, իսկ միւս կողմն համեմատապէս կը տխրի.

ՀԱՅՑ ԳԱՂԹԱԿԱՆՔ Ի ՌՈՒՄԷԼԻ

Եւրոպական Թուրքիոյ մէջ, Ռոտոսթոյէն ետքը, կարելի է անվրէպ ըսել թէ Մալկարայի հայ գաղթականութիւնն ատաղ կարևորութիւն մ'ունի՝ իւր անցեալ, ներկայ ու տոհմային զանազան առանձնութեանց տեսակէտներով.

Նախ ըսենք թէ Մալկարա Բ. կարգի գաւառակութիւն մ'է Ա. Պոլսոյ կուսակալութեան մէջ. Իւր բնակիչները կը կազմեն, բազմամարդութեան կարգաւ, Հայեր, Տաճիկներ և Յոյներ. (այս վերջնոց մէջ փոքր մաս մ'ալ կաթոլիկներ կան).

Հայք 2,500 հոգիի չափ են (արու թէ էգ). ունին Ս. Թորոս անունով եկեղեցի մը, վարժարաններ՝ Մամիկոնեան ու Հռիփսիմեան, որոց բարեկարգութեան ջանք և զոհողութիւն չի խնայուիր բարերախտաբար և ուր անձնուիրաբար առաջնորդութիւն կ'աւանդէ Տօքթ. Սանտալճեան. Կրթասէր ընկերութիւններ ալ կազմուած են երբեմն ճոխ գրադարաններով. Այս ընկերութեանց մին ցայսօր կը պահէ ընթերցատուն մը, ուր միայն լրագիր կարելի է կարդալ.

Մալկարայի Հայերը գաղթած են Փէմախի կողմերէն, 1608 թուին, ընդամենայն 50ի չափ. Մեր թուրք հայրենակիցներու մարդասիրութեան շնորհիւ այն փոքրիկ գաղթականութիւն ըստ արժանւոյն կը հիւրասիրուի՝ ընդունելով հողեր ու բնակութեան տեղ նոյն ատենի քաղաքիս իշխան Սինան փաշա մարդասէր անձէն. Իբրև հնութիւն, կան ցայսօր ձեռագիր Յայսմաւուրք, Աւետարաններ, Կանոնագիր, ամենն ալ մագաղաթեայ, մի քանի սրբոց մասունք՝ մագաղաթեայ վկայականներով, և այլ գրքեր.

Տեղս ըստ կարի մաքուր հայերէն մը կը խօսուի՝ որ շատ մօտ է Պոլսոյ, մանաւանդ Ռոտոսթոյի հայերէնին. Տոհմային հնաւանդ սովորոյթներ ու արարողութիւնք անեղծ մնացած են, որոց մի ըստ միոջէ նկարագրութիւնն ըլլալ շատ կարևոր ծառայութիւն մը մատուցանել էր. Փափաքելի էր որ երիտասարդ գրիչներ հաճէին իրենց պարապոյ ժամերուն մէջ այս ձանձրութիւնն (?) յանձն առնուլ, և այսպէս ի վեր հանէին հնութեան այնքան վսեմ ու բարոյալից կողմերը. Շատ գովելի ու շնորհակալեաց արժանի գործ մ'ըրած է մեր աւագերէց Արժ. Տ. Բարթուղիմէոս Հայրն, ամբողջովին տեղեկանալով մեր գաղթականութեան պատմութեան.

Տնտեսական տեսակէտով, Հայերը կը մրցին տեղւոյս միւս տարրերուն հետ և մերթ կը գերազանցեն իսկ. Արհեստներն իրենց ձեռքն են. Ուրիշ առթիւ մը թողլով այս մասին վիճակագրական ամփոփ տեղեկութիւններ տալ, կը փութամ Արեւելքի Պատ. ընթերցողներուն հաղորդել մէկ ցանկն տեղւոյս գաւառաբարբառներուն. Մ. Յ. ԱՂԱՍԵԱՆ

ՄԱԼԿԱՐԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԳԱՒԱՌԱԲԱՐԲԱՌ

1. Կանել=բամպակին կուտը հանելու գործողութիւն. 2. Լոկոնել=Թաթխել. 3. Քառաճիկ=ստամոքս թռչնոց. 4. Վըլան օղակ=աման լուալու լաթի կտոր. 5. Ծուռ=թռչնոց ոտքն ամբողջ. 6. Խըծիլք=բամպակը քաշուած բաժոժ. 7. Տըկուկ=մրուր. 8, 9. Թըսըրիկ, Թընըրիկ=խորամանկ. 10. Կոթալ=ցաւիլ. 11. Թալ (միս)=առանց իւղի ու ոսկրի. 12. Այլըտիլ=յօգնիլ. 13. Քաշել=տաղտկացունել, նեղել. 14. Ծարը փախցունել=խնդանալ, բերկրիլ. 15. Կոկել=առևտուրի մէջ խաբել. 16. Գամել=պապանձեցունել. 17. Գամ գամող=պայտար. 18. Հով կլել=անգործ մնալ. 19. Բոլոր=գահեկան. 20. Քըստիկ=ըմբիշ. —ընել=ըմբշամարտել. 21. Բոպիկ=կեղծաւոր. 22. Մորը ծիծը կտրող=սրիկայ, ստահակ. 23, 24. Ծակ, Էշու դրախտ=բանտ. 25. Ցանկարծակի գալ=շանթահար ըլլալ. 26. Ծամող=կերուխում. 27. Տան տաքը=կինս կը նշանակէ (յարգանաց համար). 28. Քած=կին (անարգանաց համար). 29. Գըզել=նուագել. 30. Գըզող=նուագածու. 31. Գըզիլք=նուագարան. 32. Արտիճ=հրացան. 33. Գըլտորճան=սայլ. 34, 35. Քատուր,=ստրկան. 36, 37, 38, 39. Ծեփել, Խլել, Վերցունել, Վասն ի վերուստ=գողնալ գաղտնապէս. 40. Մայրը կուտ=չուչմա. 41. Կիրակի=սակարկութիւն, —ընել=սակարկել. 42. Գըրպըճուկ=հետաքրքիր, եռանդոտ. 43. Գըռչիկ=գինիի աման մը խեցեղէն. 44. Գընճիկ=պըզտիկ. 45. Բերիքսիվար=երեսի վրայ. 46. Բերիքսիվեր=երեսն ի վեր. 47. Ծականայ=շատ ուժիմ. 48. Տարտղնած=ցրուած, ապուշ. 49. Ճիւիկ ճիւիկ գալ=տառապիլ, տքնիլ. 50. Քըցըվըռիկ=անիկքոր, գձուձ. 51. Խելքը խրատ=խոհեմ. 52. Լփտել=լափել.

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (91)

ԺԻՒԼ ԼԵՌՄԻՆԱ

ԲԱՐԻԶԻ ԳԱՅԼԵՐԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԿԱՐՄԻՐ ԱՏԵԱՆԸ

—Ի՞նչ է ան.

—Ժօզէֆինը վար բեր լեփ լեցուն.

Յետոյ, ժպիտով մը, Առմանին.

—Ժօզէֆինը իմ ծխափայտս է.

Կոնիկլու, առանց հասկնալու, բայց առանց հակառակելու, աճապարեց հնազանդիլ Միւֆլէի փափագին.

Այնպէս որ այս մահամերձին սենեկին մէջ, մեր երկու հերոսները, թեթև հագուստով, եզական դիրք մը պիտի ունենային՝ եթէ այդ պահն հանդիսաւոր չըլլար.

Ի՛նչ ալ ըլլայ, Առման ա՛լ չէր վարանիր օգուտ քաղելու երկու ստամբակներուն բարեացակամութենէն, որք մեկենիմէկ հիւանդապահ եղած էին.

Եւ, շիտակը, իրենց գործը օրինակելի ճարպիկութեամբ կատարեցին. Մխումները, խաղտեցնելով շնչահեղձին հոտառական և շնչառական գործարանները, մկնային կծկումներ առաջ բերին որոց արդիւնքն եղաւ, քիչ յետոյ, կանոնաւոր շնչառութեան վերահաստատումը.

Մինակ սա հետաքրքրաշարժ պարագան առաջ եկաւ որ Առչիպալ, նորէն բանալով իր աչքերը, իր դէմը տեսաւ երկու Գայլերուն անհաճոյ դէմքերը. իր տենդագրգիռ ուղեղը, զառանցոտ տեսիլքի մը մէջ, ցուցուց իրեն անոնց կատաղի խումբըն իր ետևէն ինկած, եւ, բուռն ճիգով մը, իր բազուկը ձգտեցաւ՝ մեկենիմէկ շարժուած զսպանակի մը սաստկութեամբը.

Արդ, բազուկին ծայրը ձեռք մը կար, և այս ձեռքը բռունցքի ձևով գոց էր, և յիշեալ բռունցքը չոր բախումով մը իջաւ Միւֆլէի քիթին վրայ, որ մեկենիմէկ ոտքի ելաւ. Միւֆլէի գանկը գնաց զարնուեցաւ Կոնիկլուի ծնօտին, որուն լեզուն, ի նշան ուշադրութեան կիսովին դուրս ելած, քիչ մնաց որ երկուքի բաժնուէր.

Բայց Միւֆլէ մեծ արժանապատուութիւն ցոյց տուաւ.

Փթամատովը և ցուցամատովը բռնելով արիւնագոյն քիթն հակիրճ քննութեան մը համար, ըսաւ Առմանին.

—Չըսի՞ ձեզի որ խելքը գլուխը պիտի գայ.

Միայն թէ սոսկալի տագնապ մը կը պատրաստուէր. Թոմերվիլի երեսը, ընդհանրապէս այնքան տժգոյն, հիմակ կարմրցած էր.

Առման պարտաւորեցաւ կոչում ընել իր բովանդակ կորովին. Եղբօր սէր կը սաստէր Առչիպալին վրայ, և յայտնի բան է որ՝ գիտուններու համար՝ բարեկամներու և ազգականներու բուժումն են դժուարինն է.

Շատ օրեր անցան սոսկալի հեռնուքով. Ամեն վայրկեան անձնուիրութիւն, ամեն վայրկեան սոսկում. Զառանցանքը մէկ քանի գիշեր տևեց, հիւանդին կեանքը վտանգի ենթարկելով.

Միւֆլէ, որ, հասկնալէ ետք իր ներկայութեան առաջ բերած ազդեցութիւնը, նախ զգուշօրէն հեռացած էր, յետոյ նորէն իր ծառայութիւնները մատուցած էր Առմանին, որ ի սկզբան մերժած էր զանոնք.

Բայց երկու ընկերները այնքան պնդած էին որ Պեռնէյ վերջապէս կակուղցած էր.

Մնաց որ, Միւֆլէի առաջարկած պատճառները վճռական էին.

Առաջինը սա էր թէ — գերազանց պատճառով մը և հնազանդելու համար Պ. տը Թոմերվիլի — պտոյտի հաճոյքէն զրկուած, կը ձանձրանար և կուզէր զբաղիլ, անգործութիւնը մայրն ըլլալով ամեն մոլութիւններու.

Երկրորդը սա էր թէ—այլանդակ բան— խորին համակրանք կը զգար Պ. Մարքիզին նկատմամբ, համակրանք որուն ամեն կերպով մասնակից էր տխար Կոնիկլու.

Երրորդ մըն ալ կար զոր իբր խոհեմութիւն լռութեամբ անցած էր. Բնականաբար լուր չունէին Պիսքառէն, և Առչիպալի գլխուն եկածը կարծես կ'ապացուցանէր թէ Գայլերուն պետը այս անգամ ալ յաղթած էր իր թշնամիները.

Արդ, Պիսքառ— կը գուշակէին — այնչափ ապուշ չէր որ չի հասկնար իրեն դէմ եղած յարձակման ուսկից առաջ գալը. այնպէս որ երկու ընկերները մտախառն էին և սրտմտած չէին պաշտպաններ հայթայթելով իրենց՝ ապագային համար.

Ամեն պարագայի մէջ և ի՛նչ ալ ըլլար իրենց ընթացքին շարժառիթը, Միւֆլէ և Կոնիկլու սքանչելի հիւանդապահներ եղած էին.

Առմանի հրամանները գործադրուած էին նշանաւոր ճշդութեամբ.

Ոչինչ աւելի ծիծաղաշարժ էր քան լսել Միւֆլէի ձայնին անուշութիւնը՝ Առչիպալի ընդունիլ տալու համար տօքթորին դեղերը.

Առչիպալի առաջին, կամ մանաւանդ երկրորդ շարժումն, երբ խելքը գլուխն էր եկած և նշմարած էր իր հիւանդապահներուն անհեթեթ գլուխը, գրեթէ զուարթ ժպիտ մըն էր եղած.

Միւֆլէ, ձեռքը սրտին վրայ, բողոքած էր իր անսայլայլ անձնուիրութեամբը. Առման մէկ քանի բառով պաշտպանած էր երկու բարեկամները՝ արդէն մատուցուած ծառայութիւններն յիշեցունելով. Այնպէս որ Առչիպալ կատարելապէս ընդունած էր զանոնք իր մօտ.

Նոյն իսկ ուզեց հարցափորձել զանոնք. բայց լռութիւն պահելու հրամանը բացարձակ էր, և Միւֆլէ ամենևին չպիտի պատասխան տար.

Ահա թէ ինչպէս Միւֆլէն կը գտնենք երբ կ'երերցունէր Թոմերվիլ մարքիզին տըրուելիք դեղը.

Սա կը սկսէր ապաքինիլ. Իր կորովի կազմուածքը դիմադրած էր այս ահռելի ցնցումին. Այն առտուն, Միւֆլէ կը ճառագայթէր.

Գիտէր թէ տօքթորը պիտի վերցունէր լռութեան հրամանը. բան մը որ անհոգելի խօղտումներ առաջ կը բերէր իր խաչակին մէջ.

Ժամը եօթնին մօտ Առման եկաւ.

—Ըսէ նայինք, քաջս, հարցուց Կոնիկլու, ինչպէս է հիւանդնիս.

—Շատ աղէկ.

—Շիտակը, ըսաւ Առման խնդալով, ապագային համար նորագիւտ արհեստ մը.

Կոնիկլու համեստութեամբ լի շարժում մը ըրաւ, յետոյ, մեկնի կենալով, ձգեց որ Առման անցնի, որ Թոմերվիլի սենեակը մտաւ.

Միւֆլէ յարգանօք ոտքի կեցաւ.

Առման անկողնին մօտեցաւ. Առչիպալ անոր երկնցուց ձեռքը.

—Ազատեցի՞ք զիս, ըսաւ.

Ձայնն հաստատ, յեցուն էր. Առողջութիւնը կը վերադառնար մեծաքայլ.

—Բարեկամս, ըսաւ Առչիպալ Միւֆլէին դառնալով, առանձին թող մեզի. եթէ պէտք ունենամ քեզ, կը կանչեմ.

—Պարոն մարքիզին հրամանին պատրաստ եմ.

Եւ իրեն բնական վայելչութեամբը խոնարհելով՝ Միւֆլէ Կոնիկլուին քով գնաց.

—Հիմակ, ըսաւ Առչիպալ Առմանին, յուսամ թէ պիտի վերջացունէք սոսկալի տանջանքը, այն լռութիւնը որ կը ծանրանայ վրաս և կը չարչարէ զիս.

—Կեցէք, ըսաւ Առման.

Պատուհան գնաց, մէկդի առաւ վարագոյրները, և առատուան վառ լոյսը սենեկին մէջ թափանցեց. Յետոյ, անկողնին քով դառնալով, երկարօրէն քննեց նորաբուժին երեսը.

—Խօսք կուտա՞ք ինձ, ըսաւ, տաքութեամբ չխօսիլ, ամեն բանի մէջ պահել ձեր հանդարտութիւնն ու պաղարիւնութիւնը.

—Կարծեմ ուժ չունիմ գրգռուելու, ըսաւ Առչիպալ խնդալով.

—Ճիշդ այդ պատճառով պէտք չէ որ չարաչար գործածէք ձեր ստացած նոր ուժը. Բայց ի խմ ըսած զգուշութիւններս, կ'արտօնեմ որ խօսիք.

—Նախ բազմաթիւ հարցումներ ունիմ ձեզ ուղղելու.

—Հարցուցէք.

—Լիոնէլի անունը բնաւ չտուիք դեռ. Ո՞ղջ է.

Տխրութեան ստուեր մը անցաւ Առմանի երեսէն.

—Սըր Լիոնէլ ողջ է. բայց գուցէ լաւագոյն ըլլար իր մահը.

—Ի՞նչ ըսել կուզէք.

—Չեմ գիտեր ինչպէս ազատեցաք Պիսքառի տան հրդեհէն, չեմ գիտեր ինչ սոսկալի դարձուածներէ անցած ըլլալու էք ձեր մարմիններուն Սէնի վրայ տարուելէն առաջ. բայց սա աղէկ գիտեմ որ Սըր Լիոնէլի ուղեղը չէ կրցեր դիմադրել այդ ցնցումներուն.

—Խե՜նդ, սըր Լիոնէլ խե՜նդ.

Առման գլուխը ծռեց ի նշան հաստատման.

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Ազգ· Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան անդամներէն Տօքթ· Պէկեան էֆէնտի հրաժարական մատուցած ըլլալով, Ազգ· Վարչութիւնն անընդունելի գտած էր այդ հրաժարականն և հրաւիրած էր զինքը շարունակել իր պաշտօնը·

Արդ, մեր առած տեղեկութեանց համաձայն, Տօքթ· Պէկեան էֆէնտիի հրաժարականը պատճառաբանեալ ըլլալով, Վարչութիւնն որոշեր է նաեւ Պէկեան էֆէնտիէն գրաւոր կերպով բացատրութիւն ուզել իր հրաժարման պատճառներուն վրայ և հաղորդելով զայնս Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան, անոր կարծիքն առնուլ·

Ս· Էջմիածնէն առնուած նորագոյն տեղեկութեանց նայելով, Նահապետ աբեղայ Նահապետեանին՝ վանքի վերատեսուչ և Պ· Սեդրակ Մանդինեանցին՝ Գէորգեան Ճեմարանի տեսչի օգնական կարգուելու լուրը կանխահաս են կամ անճիշդ·

Նոյեմբերի սկիզբը, Պ· Մանդինեանց տակաւին կը վարէր Երեւանի թեմական դպրոցին տեսչութիւնն, իսկ Նահապետ աբեղայ կը պատրաստուէր Ալեքսանդրապոլ ուղեւորել·

Թիֆլիզէն կը հաղորդեն հետեւեալը·

Նոր-Նախիջեւանցի վաճառական Գասպար Կարապետ-Օղլուխանեանց իւրում է Էջմիածնի վանքին մեռոն եփելու համար արծաթէ պղինձ, որի արժէքը 7000 ռուբլի է լինելու· Պղինձը որի նախագիծը տուել է նկարիչ-ճարտարապետ Պետրով—Բոլտան, շինւելու է Մոսկուայի Խլեբնիկովի յայտնի գործարանում· Պղինձը պատրաստ կը լինի մինչեւ եկող տարւայ մայիսը, երբ Ս· Կաթողիկոսը պիտի կատարէ Ս· Մեռոնօրհնէք·

Արժ· Խորէն վարդապետ Շահնազարեան որ Զարսանճաքի առաջնորդական տեղապահ կարգուած էր, իր պաշտօնատեղին ժամաներ է·

Քաղաքական ժողովը ի նիստ պիտի գումարի վաղը Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ· Նոյնպէս Տնտեսական Խորհուրդը·

ԻԶՄԻՐԻ ԱԶԳ· ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԸ

Իզմիրի Ս· Լուսաւորչեան Ազգ· Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը ղրկած է մեզ ի հրատարակութիւն Հոգաբարձութեան երկամեայ շրջանի միջոցին այդ հիւանդանոցին եղած նուէրներու տեսակներն ու նուիրատուաց անուանքը պարունակող ցանկը· Կը ցաւինք որ այդ ցանկը կարի ընդարձակ ըլլալուն, չի պիտի կրնանք հրատարակել· Հոգաբարձութիւնը շնորհակալութեամբ կը յայտարարէ թէ Ազն· Ստեփան էֆ· Սպարթալեան Հիւանդանոց այցելելուն առթիւ, տեսնելով որ վերի յարկի հիւանդաց սենեակները խոնաւութենէ եղանակին մէջ ցրտին դէմ չեն պաշտպանուիր, վերի յարկի երկու կողմանց սանդուխները ապակեայ դռներով և փեղկերով պատսպարել տուած է, որով ամբողջ վերի յարկը կատարելապէս ապահովեալ է այժմ ցրտաշունչ քամիէն· Հոգաբարձութիւնը ջերմ շնորհակալութիւն կը յայտնէ բոլոր նուիրատուներուն·

Բերայի ընդհ· դասախօսի օգնական Նէշաթերճեան Գաբրիէլ էֆէնտիի և Միքայէլ էֆ· Նէշաթերճեանի հայրը՝ ԵԶԷԿԻԷԼ ԱՂԱ ԱՐՍԷՆԵԱՆ (Նէշաթէրճի) իր մահկանացուն կնքեց երէկ գիշեր ի հասակի 70 ամաց· Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղը, չորեքշաբթի, ժամ 7 ին, Խասգիւղի Ս· Ստեփաննոս եկեղեցւոյն մէջ·

Աղասեան եւ Վիչէնեան ընտանիքները շնորհակալութիւն կը յայտնեն ամէն այն ազգականաց և բարեկամաց որոնք հաճեցան ներկայ գտնուիլ հանգուցեալ ՏԻԿԻՆ ՄԱՐԻԱՄ ՎԻՉԷՆԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան ու թաղման, և այս տխուր առթիւ իրենց ցաւակցական զգացմանց հաւաստիքը տուին·

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ· — Բրեզրինի (Մանասըր) կառավարիչ անուանեալ Ֆուատ փաշա, նախորդ կառավարիչ Երթօղրուլի·

Իւլաք առաջին աստիճան տրուեցաւ Տիարպէքիրի նահանգին Մէքթուպճի Սիւլէյման Ֆաիգ էֆէնտիի·

Սանիյէ Միւթէմայիզի աստիճան՝ Գոսովայի նահանգին Էվգաֆի հաշուակալ Խաչէմ էֆէնտիի·

Սալիսէի աստիճան՝ Բ· Դրան առաջին թարգմանիչի օգնական Քօսթաքի էֆէնտիի·

Րապիաի աստիճան՝ Բ· Դրան արտաքին թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Տէլէնտա էֆէնտիի, թարգմանութեանց սենեկի գերմաներէնի թարգմանիչ Սալիհ պէյի, Ատանայի վաճառական Բաղրմ էֆէնտիի և Ադիսի վաճառական Ազն· Շահպազ Եղիա էֆէնտիի·

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Դատական նախաքննութեան պաշտօնական գործոց տնօրէն Օսման պէյի·

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Բ· Դրան արտաքին թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Սաֆա պէյի և չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ նոյն դիւանի քարտուղարներէն Էմին պէյի·

Լիագաղթի ոսկի չքանշան տրուեցաւ Վճռաբեկ Ատենի անդամներէն Ալի Շահպազ էֆէնտիի և Պետական Խորհրդոյ անդամ ու օտար Մամլոյ դիւանի տնօրէն Մէֆթահեան Նշան էֆէնտիի·

Լիագաղթի արծաթ չքանշան՝ Բ· Դրան արտաքին թղթակցութեանց դատական ճիւղին ([illegible]) տնօրէն Սէֆֆէր էֆէնտիի և Բ· Դրան Իրաւագէտ խորհրդականաց օգնականներէն Խամալ պէյի·

ԻՄԹԻԱԶԻ ՇՔԱՆՇԱՆ·— Վեհ· Սուլթանն Իմթիազ պատուանշանի արծաթ չքանշաններ շնորհած է Սպարապետ Բարձ· Րիզա փաշայի որդւոյ՝ կայս· թիկնապահ տեղակալ Սիւրէյա ու Շիւքրի պէյերու և կայս· անձնապահ քինապետներէն Ջիհա պէյի·

Ի ՆԱՑՍ· ՊԱԼԱՏ·— Ներքին գործոց նախարար Վսեմ· Խալիլ Րիֆաթ փաշա երէկ կայս· պալատ գնաց և ստացաւ Վեհ· Սուլթանի հրամանները·

Ի Բ· ԴՈՒՌՆ·— Անգլիական, պելճիական ու հելլենական դեսպանք երէկ Բ· Դուռն երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձ· Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վսեմ· Նախարարին և Վսեմ· Խորհրդականին հետ·

ԲԱՐՁՐ· ՄԵԾ· ԵՊԱՐՔՈՍԸ կայս· Իրատէի մը համաձայն՝ գրած է բոլոր կուսակալներուն որ ներկայ նոյեմբերէն սկսեալ ամէն ամիս տեղեկագիր մը ղրկեն Ներքին գործոց Նախարարութեան՝ իրենց նահանգներու վարչական, ելմտական, դատական, կրթական, հանրօգուտ շինութեանց և այլ գործերու նկատմամբ· Ծանուցուած է միանգամայն որ այդ առթիւ պատրաստելի տարեկան վիճակագրերն ալ ղրկուին·

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ·— (Պաշտօնական Ցեկուցում) Նոյեմբեր 14 ի կիրակի իրիկունէ մինչեւ նոյեմ· 15 երկուշաբթի իրիկուն մայրաքաղաքիս մէջ քոլերայէ [illegible] պատահած են· իսկ առաջուան բռնուածներէն [illegible] հինգ հոգի· Հինգ վարակեալներ ալ ապաքինած են· Ահաւասիկ մանրամասնութիւնները·

ԴԷՊՔԵՐ.—Խասգիւղ՝ երկու· Վարակեալներն են՝ Պետրոս (աղիւսի գործաւոր), Քալօ Ավրամ և Րինա·

Թահտաղալէ՝ երկու· Բարաղքէվա Պօտօս (խանութճի) և Թոտորի Լազարոս (նըպարավաճառ)·

Գումգաբու՝ մէկ· Մարտիրոս·

Ղալաթիա՝ մէկ· Ահմէտ Հիւսնի (նաւաստի)·

Ֆէսլի Ջօհաֆ գունդէն՝ մէկ· Շաքիր Մէհմէտ (զինուոր)·

Պէշիքթաշ՝ մէկ· Աբրահամ Աւագեան (խամուրքեար)·

Սկիւտար՝ մէկ· Մարտիրոս Միքայէլեան (խամուրքեար)·

Ունգաբան՝ մէկ· Ապրաս Խալիլ (բեռնակիր)·

Ջըպալիգաբու՝ մէկ· Քոսթանդի Տիմիթրի (օճառավաճառ)·

Սիրքէճի՝ մէկ· Սօթիրի Անաստաս·

Օտունգաբու՝ մէկ· Տիմիթրի Եանքօ·

Էտիրնէգաբու՝ մէկ· Կիւլսիւմ հանըմ·

Դաւուդ Փաշա իսկէլէսի՝ մէկ· Մէհմէտ Մուսթաֆա (գործաւոր)·

Մահմուտ Փաշա Քիւրքճի խան՝ երկու· Ցարութիւն Ցովհաննէսեան (բեռնակիր) և Ցովհաննէս Ցարութիւնեան (բեռնակիր)·

Րիւսթէմ Փաշա՝ մէկ· Մէհմէտ Ահմէտ (մրգավաճառ)·

Եումուրթաճըլար՝ մէկ· Ալի Մէհմէտ (բեռնակիր)·

Քաղաքային բժշկական վարժարանի բապաստորներէն՝ մէկ· Էյուպ Ապտուլլահ·

Խօճա Խայրէտտին թաղին մէջ՝ մէկ· Հասան Սիւլէյման (չէքիճի)·

* *

ՄԱՀԵՐ·—Սկիւտար՝ մէկ· Մարտիրոս Միքայէլեան (խամուրքեար)·

Ջըպալիգաբու՝ մէկ· Քոսթանդի Տիմիթրի (օճառավաճառ)·

Սիրքէճի մէկ· Սօթիրի Անաստաս·

Գումգաբու՝ մէկ· Մարտիրոս·

Խօճա Խայրէտտին թաղին մէջ՝ մէկ· Հասան Սիւլէյման (չէքիճի)·

* *

Առաջուան բռնուածներէն·

Հորհոր՝ մէկ· Նաֆիզէ հանըմ·

Շիշլի՝ մէկ· Եուսուֆ (պարտիզպան)·

Բիւյիւք Մուսթաֆա Փաշա՝ Մուսթաֆա էֆէնտի (ոստիկան)·

Գասըմ Փաշա՝ մէկ· Շէրիֆ Մէհմէտ·

Գաղթական այրիներու ապաստանարանին մէջ՝ մէկ· Հաֆիզէ·

Սէլիմիյէ՝ մէկ· Շահէնտէ հանըմ·

Այազ Փաշա՝ մէկ· Ալի պէյ (Թաղապետական բարապան)·

Թօփհանէ՝ մէկ· Զէհրա հանըմ·

Ղալաթիա՝ մէկ· Եօրկի Քիրկօս (նպարավաճառի աշակերտ)·

Բանկալթի՝ երկու· Ահմէտ (Թէլլաք) և Իպրահիմ Ահմէտ (ոստիկան զինուոր)·

Գումգաբու՝ մէկ· Ֆէյզուլլահ Մէհմէտ (բեռնակիր)·

Թաղապետութեան Գ· շրջանակի մասնաւոր հիւանդանոցին մէջ՝ մէկ· Մուսթաֆա Ալի·

Թօփգաբու մէկ· Ահմէտ·

Տէվէօղլը Եօգուշը՝ մէկ· Խայրիյէ Օսման·

ԳԱՂԹԱԿԱՆՔ· — Կովկասի հազար տնուոր գաղթականներ Թուրքիա գաղթելու համար կայս· կառավարութենէն արտօնութիւն խնդրած էին· Արդ, այդ խնդիրը Նախարարաց Խորհրդոյ կողմէ քննուելով՝ տեղեկագիր մը պատրաստուած և մատուցուած է Վեհ· Սուլթանին, որ հրամայած է ընդունիլ այդ գաղթականներն և զանոնք բնակեցնել տալ յարմար վայրերու մէջ·

ՔԱՐԱՆԹԻՆԱՆԵՐԸ· — Առողջապահական վարչութիւնն երէկ հետեւեալ շրջաբերական հեռագրերն ուղղեց քարանթինայի կայաններուն·

«—Մեր սեպտեմբեր 17 ի շրջաբերականին համաձայն՝ Թուրքիա եկող ուղեւորներուն համար ի Մուսթաֆափաշա (Րումէլիի երկաթուղւոյն վրայ) և ի Ջիպէֆչէ (Սելանիկի գծին վրայ) հաստատուած հնգօրեայ քարանթինան նոյեմբեր 14 էն յետոյ՝ վերածուած է 24 ժամու հսկողութեան, բժշկական խիստ այցելութեան և ուղեւորաց գոյքերուն ու հանդերձեղէններուն ախտահանման·

«—Մեր օգոստոս 18 ի շրջաբերականին համաձայն՝ Բալքըրմայէն (Սիկիլիա) եկող նաւերուն համար հաստատուած տասնօրեայ քարանթինան Նոյմ· 13 էն յետոյ խզուած է և հնգօրեայ քարանթինայի որ պիտի մաքրուի Քլազօմէնի, Պէյրութի կամ Ափրիկեան Տրիպոլսոյ մաքրանոցներէ մէկուն մէջ·

«—Բժշկական այցելութիւնն որ զանազան շրջաբերականներով հաստատուած էր՝ Եգիպտոսէն, Ալճէրիայէն, Սպանիոյ, Ֆրանսայի, Մօնաքոյի, Սարտենիայի, Հիճազի և Եէմէնի ծովեզերքէն, Հրմըզը գետակէն (Անգլիա) և Անվէրսէն եկող նաւերուն համար, ջնջուած է ներկայ շրջաբերականիս ընդունելութեան թուականէն·

Ընդհ. քննիչ Տօքթ· Փօչէ

15 Նոյեմբեր 1893

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ՏՐԻՊՈԼՍՈՅ մէջ քոլերա երեւան եկած ըլլալով, Առողջապահական վարչութիւնն հեռագրած է որոց որ անկէ, մինչեւ որ որոշում մը տրուի Ափրիկեան Տրիպոլիէն եկող նաւերը քարանթինա սպասեն կամ Պէյրութի և կամ Քլազօմէնի մաքրանոցներուն մէջ·

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ· — Բարձ· Մեծ Եպարքոսին մատուցեալ աղերսագրով մը մենաշնորհ խնդրուած է Ադրիանուպոլսոյ Բէօբէչլի կայարանին ու Ռոտոսթօյի միջեւ երկաթուղի մը շինելու համար՝ ի հարկին մինչեւ Դըրգքիլիսէ երկարելու պայմանաւ· Նոյնպէս քարափներ, եւ մթերանոցներ ինչպէս նաեւ Ռոտոսթօյի առջեւ նաւահանգիստ մը· Այդ աղերսագիր ղրկուած է Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան, որ յանձնած է զայն հանրօգուտ շինութեանց ժողովոյ՝ քննելու համար խնդրարկուին դրամական կարողութիւնը·

ՀԱՑԿԸՌՈՅԹ· — Օսմ· Հանրային Պարտուց վարչութեան նախագահ Պ· Պէրժէ նախընթաց գիշեր Օթէլ Գրիւթօյի մէջ հացկերոյթ մը տուաւ որուն հրաւիրած էր իր պաշտօնակիցները, վարչութեան դիւանապետներն ու գլխաւոր պաշտօնեաները· Սեղանի վրայ, Պ· Պէրժէ բանախօսութիւն մը արտասանելով, բաժակ առաջարկեց Վեհ· Սուլթանին կենաց, որոյ հովանւոյն ներքեւ հաստատուած է ու կը զարգանայ հանրային պարտուց վարչութիւնը· Այս բաժակ պարպուեցաւ յոտնկայս և «կեցցէ»ներով· Ցետոյ, բանախօսեցին նաեւ նոյն վարչութեան կայս· գոմիսէր Մուրատ պէյ և ընդհ· տնօրէն Պ· Նօպլէ· Սեղանատան կից սրահի մը մէջ՝ նուագածուաց խումբ մը երաժշտական հատուածներ կը նուագէր ճաշի միջոցին·

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ անգլ· նաւատորմի մէկ մասը որ Սելանիկ կը գտնուէր երկու շաբաթէ ի վեր, ուրբաթ օրը Մալթա ուղեւորեր է· Շաբաթ առաւօտ Սելանիկի նաւահանգիստը ժամաներ է Ֆրանսական Բօմէթ մարտանաւը·

ՁԻՒՆ·—Եանեայէն հասած հեռագիր մը կը հաղորդէ թէ նահանգին մէջ այնքան առատ ձիւն տեղացեր է, որ հաղորդակցութիւնք ընդհատուեր են·

ՀՐԴԵՀ·—Զէյթէէն կը հեռագրեն ծովային նախարարութեան՝ թէ մեծ հրդեհ մը ծագեր է հանքածուխի մթերանոցին մէջ· մեծ ջանքեր եղեր են արգիլելու համար որպէս չբռնկի նաեւ բեղբոլի մթերանոցը որ հանքածուխի մթերանոցին մօտ կը գտնուի· Պետական Սու-Լէհէյր շոգենաւն որ Իզմիրի նաւահանգիստը կը գտնուի, հրաման ստացեր է հրշէջ գործիներ ու զինուորներ առնելով՝ Զէյթէէ փոխադրել·

ՍԵՆԱՑԻ վարժարանն աւելի բարեկարգելու համար Էրամ էֆէնտիի նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովն իր պաշտօնը աւարտած ըլլալով տեղեկագիր մը պիտի պատրաստէ և պիտի մատուցանէ Անտառաց, հանքաց ու երկրագործութեան նախարարութեան·

ՄԻՏԻԼԼԻԷՆ կը գրեն թէ վերջերս մաքսախոյսերու ձեռքէն 15,000 օխա ծխախոտ և 2000 օխա թէնպէքի գրաւուեր է·

ՄՈՒՏԱՆԻԱ-Պրուսայի երկաթուղւոյ գծին վրայ երկու կառախումբեր իրարու զարնուելով՝ չորս գործաւորներ մեռեր են· Այս ընդհարում տեղի ունեցեր է Մուտանեայէն երեք քիլօմեդր հեռաւորութեամբ·

ՆԱԽԱՆՁՈՑ ԱՄՈՒՍԻՆ·— Նախանձոտութիւնն ալ իր դարավերջեկ օրինակը ունեցաւ· Իզմիրի մէջ Եանի Հոլինկօ անուն մարդ մը դատուելով վերջերս, տասնըհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուեցաւ·

Այս մարդը, մէկ քանի ամիս առաջ իր կինն սպանած էր Իզմիրի շրջակաները, Այաթորկի ագարակին մէջ· Կինը՝ այդ գիւղին կիներուն էն գեղեցիկն էր և միանգամայն էն պարկեշտը· Իրաւամբ պիտի հարցուի թէ ասանկ առաքինի կին մը ինչո՛ւ սպանուի ամուսնին կողմէ·

Բայց Եանի Հոլինկօ պատճառաբանեալ մտածում մը ունեցաւ, որ կասկածի վրայ հիմնուած էր պարզապէս·

—Հապա եթէ կինս եղայ իր եռեւէն ինկողներուն մէկուն համակրի՜...

Բանաւոր, այնպէս չէ՞·

Ու զարկաւ սպաննեց հէք կինը·

ՀԱՆՐԱՅԻՆ առողջապահական քննիչներու վրայ աւելցած են նաեւ Պոլսոյ կողմին համար՝ բժշկական վարժարանին վիրաբատ Ճէմիլ պէյ և նոյն վարժարանի ուսուցիչներէն Հիւսէյին Խուլուսի պէյ· Րումէլիի կողմին համար՝ գնդապետ Ցովհաննէս պէյ և դեր-հազարապետ Հաղըմ պէյ· Անատօլուի կողմին համար՝ հազարապետ Միւնիր պէյ և Անանեան Ճիվան պէյ·

ՊՈԼՍՈՅ քարափնաց՝ Էմին Էօնիւէն մինչեւ Սիրքէճի շինուելիք մասին այն տեղն, որ կը գտնուի մաքսատան պաշտօնատանն առջեւ, ապաստանաւոր պիտի ըլլայ, որոշմամբ Նախարարաց Խորհրդոյ, որ վաւերացած է կայս· Իրատէով·

ՆԱՒԱՑԻՆ ԱՐԿԱԾՆԵՐ·— Անգլիական Ռօյըլ Օ—Կլ շոգենաւը որ արմտիք բեռցած էր, շաբաթ իրիկուն Քէօսթէնճէի մօտերը խորտակուեր է·

—Կիրակի իրիկուն, Գավազի առջեւ, բաղխում մը պատահեր է Կալացէն եկող գերմանական Լէսպօս շոգենաւին և Անգլիայէն եկող Տօռքէնտի անգլ· շոգենաւին միջեւ·

ԽՈԶԿԱՂԻՆ· — Իւչագ գաւառակի այս տարուան խոզկաղինի բերքը 160,000 կենդինարի չափ կը հաշուի· Շրջակայ մէկ քանի տեղերու բերքը թէեւ անցեալ տարուան չափ չէ, սակայն գինը բարձր ըլլալով, բաւական շահ մը պիտի գոյանայ·

ԱՒԱԶԱԿՆԵՐ·—Բէլ Իսա անուն չարագործ մը, որ մարդասպանութեան համար Սեբաստիոյ Ազիզիյէ գաւառակի բանտին մէջ բանտարկուած ըլլալով փախած էր և բաւական ատենէ ի վեր աւազակութիւն կ'ընէր, ոստիկան-զինուորներու կողմէ սպաննուեր է, որովհետեւ անոնց դէմ զէնք քաշած և մին ալ վիրաւորած էր· Ընկերներէ մին ողջ ձերբակալուեր է·

—Խարբերդի մէջ Թօբալ Գայաօ անուն աւազակ մը ձերբակալուեր է·

—Այն աւազակներն, որք Զարսանճաքի կողմերը կասպատակէին և Խարբերդի երեւելիներէ մին յափշտակելով փրկանք պահանջած էին, այդ անձը թող տուեր են առանց փրկանք առնել կարենալու եւ իրենք ալ ձերբակալուեր են, մէկ քանին վիրաւոր·

ՊԱՆՏՐՄԱՅԻ հեռագրական ու թղթատարական նախկին տնօրէն Սալիմ էֆէնտի, տասը հազար ղրուշ իւրացուցած ըլլալու ամբաստանութեամբ՝ երկու տարուան բանտարկութեան դատապարտուած էր՝ Գարասիի Իտարէի ժողովին կողմէ· Սալիմ էֆէնտի այդ վճռոյն համար դիմած է Պետական Խորհրդոյ վճռաբեկ ճիւղին·

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ անդամներէն Ապտուլլահ պէյ, որ Գօնիա գացած էր քննելու համար նահանգին խճուղիներու շինութեան գործին մէջ տեսնուած զեղծումները, իր պաշտօնն աւարտած ըլլալով մայրաքաղաք պիտի դառնայ·

ԷՆԻՍ ՓԱՇԱ, կուսակալ Խարբերդի, որ Մալաթիա կը գտնուէր երկրաշարժէ վնասուելոց եղած նպաստներու բաշխման հսկելու և հարկ եղած օգնութիւններն ընելու համար, անցեալները նահանգին կեդրոնը վերադարձեր է·

ՊԼՕՑԻՒՊՏԼԻԻ մէջ անցեալ շաբաթ իրիկուն երկու բեռնակիրներ՝ մին 16 և միւսը 14 տարեկան՝ կռուի բռնուեցան· Առաջինը դաշոյնը քաշելով մխեց վերջնոյն մէջքը և ծանրապէս վիրաւորեց· Վիրաւորեալը հիւանդանոց տարուեցաւ, իսկ չարագործը ձերբակալուեցաւ·

ԻԶՄԻՐԻ կեդրոնական նպաստամատոյց յանձնաժողովը 150,000 օխա ածուխ և 1,500 հատ վերմակ գնած է, որք պիտի բաշխուին հետեւեալ կերպիւ· 35,000 օխա ածուխ՝ իսլամաց, 55,000 օխա՝ յունաց, 30,000 հրէից, 15,000՝ հայերուն, 15,000 կաթոլիկներուն և միւս հասարակութեանց ալ 5000· Վերմակներէ 300ն՝ իսլամաց, 550ը՝ յունաց, 300ը՝ հրէից և 150ական՝ կաթոլիկներու և հայոց ու 50ական ալ միւս հասարակութեանց·

ԽԱՐԲԵՐԴԻ Աղա Մահալլէսի թաղին մէջ Ցակոբ անուն անձի մը տունը յանկարծ փլչելով Սէճիքի ընտանիքն ու զաւակները փլատակաց տակ մնացեր են· Մէկ օր յետոյ կինը ողջ ազատուեր է· իսկ միւսներուն դիակները հանուեր են·

ՁՄՐԱՆ ԵՐԿԱՐ ԳԻՇԵՐՆԵՐՈՒՆ ամենէն հաճելի ըմպելին է թէյը, զոր ամենէն աղքատն և ամենէն հարուստը կարող են վայելել՝ իրենց կարողութեան ներած առատութեամբ ու ճոխութեամբ· Թէյին կրնան ընկերանալ՝ չաքարի կտոր մը՝ խորոված հացի շերտով մը, ինչպէս ընտիր կոգի, պատուական պիսքիւիթներով, ձեր կարողութեան չափով· Ձմրան կարճ ցերեկներուն մէջ մարմինը պահպանելու հզօրագոյն միջոցն ալ թէյն է· Ուրեմն, ձմրան համար պատրաստուած ժամանակ, չմոռնանք այցելութիւն մ'ընել Եավրուեան և Խասգալեան վաճառատունն, ուր սեւ ու սպիտակախառն ամենէն ազնիւ թէյերն համեմատապէս աժան կը ծախուին, ի մեծ գոհութիւն թէյասէր բազմութեան· Պայման մը սակայն.—Զգուշանալ նոյն տան վաճառանիշին (մարքա) կեղծերէն, որք խիստ շատ են այս միջոցիս·

ԲԵՐԱՅԻ ԹԱՏՐՈՆՆԵՐԸ

Ֆրանսական խումբն այս գիշեր Թէփէ-Պաշըի Թատրոնին մէջ պիտի ներկայացունէ La fille du Tambour Major (Լա ֆիյ տիւ Թամպուր Մաժօր) օբէռա-պուֆ չորս արարուածով· Հինգշաբթի գիշեր, առաջին անգամ ներկայանալի ի Կ· Պոլիս, Լէ Պառօն-Էիէօ·

* *

Երէկ գիշեր, Քօնքօրտիայի սրահն ու օթեակները սովորականէն շատ աւելի բազմութեամբ լեցուած էին Էպ-Թամ-Թամ նոր գաւրելլին պատճառաւ·

Այս գիշեր, կրկնութիւն նոյն գաւրելլին, և ձեռնածուական ներկայացումներ Պ· Բրիմաքսի կողմէ մրցակից Բիքմանի և Տիքմանի· Օր· Լորէնցեայի սպանիական երգերը միշտ ոգեւորութիւն առաջ կը բերեն Քօնքօրտիայի հանդիսականներուն մէջ·

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ՌՈՒՄԷԼԻԻ ՊԱՐՏԱԹՂԹՈՑ

Ռումէլիի երկաթուղեաց պարտաթղթերու 143րդ վիճակահանութիւնը հրապարակաւ պիտի կատարուի յառաջիկայ հինգշաբթի, 18/30 նոյեմբեր (դեկտ· 1ը տօն ըլլալով), ճիշդ կէս օրին, Արքունի Փողերանոցին մէջ, աջակցութեամբ Օսմ· կայս· Պանքայի·

Կ· Պոլիս 11/23 նոյեմբ· 93 1—2

ՕԹԷԼ ՏԸ ԲԵՐԱ
(Hôtel de Péra)
Բէրա, Հրէլէպէլ Նոր Թատրոնին դէմ, Թիւ 233

Գիւղերէն Բերա մնացող անձինք սովորաբար դժուարութիւն կը քաշէին գիշերն անցունելու տեղ մը գտնելու համար· Մեծ օթէլներ շատ սուղ են, պզտիկներն ալ շատ անյարմար· Լիւքսէմպուրկի վարժապետ Պ· Տիմիթրօ Զանկօբուլօ վարձած է Թօքաթլեան շէնքին դիմաց գտնուած օթէլը, զոր ամբողջովին կահաւորած ու յարդարած է ի նորոյ· Կատարելապէս մաքուր անկողիններ, առատ ջուր և լաւ սպասարկութիւն· գիներու չափաւորութիւնը նոր առաւելութիւն մը կ'աւելցունէ ասոնց վրայ· Ճաշ չի տրուիր այդ օթէլին մէջ, որ միմիայն յատկացուած է Բերայի գիշերային հիւրերուն՝ պառկելու համար· Շիտակ ճամբուն վրայ այսպիսի օթէլ մը, հանգստաւէտութեան ամէն պայմաններով, մասնաւորապէս յանձնարարելի է·

309 3—10

ԱԶԴ· ՕՍՄ· ԿԱՅՍ· ՊԱՆՔԱՅԻ

Օսմ· կայս· Պանքայի (Պոլսոյ գործակալութիւն) հանած Րումէլիի պարտաթղթերը կը վաճառուին Պ· Ալեքսանդր Տ· Ծանէքթօյի քով, Քարաքէօյ, Թիւ 12·

7—12 Կ· Պոլիս 4 նոյեմբեր 93

ՀԵՌԱԳԻՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 26 Նոյմ·—Պ· Քազիմիր Բերիէ և Պ· Շարլ Տիւբիւի յանձն չառին նոր նախարարութիւն կազմել· Պ· Քառնօ ապա խորհրդակցեցաւ Պ· Մէլինի հետ·

ՀՌՈՄ·—Թագաւորն երկարօրէն խորհրդակցեցաւ Պ· տի Ռուտինիի հետ· վաղն ալ պիտի ընդունի զՊ· Սարաքքօ· Ցարդ յայտնի չէ թէ ո՛վ պիտի ըլլայ նոր վարչապետը·

ՄԱՏՐԻՏ·—Մարեշալ Մարթինեզ Քամբօս ընդհանուր հրամանատար կարգեցաւ Մէլիլլայի սպանիական բանակին· Այս անուանում մեծաւ բերկրութեամբ ընդունուեցաւ հանրային կարծեաց կողմէ·

ԹԷՀՐԱՆ·—Քէչան քաղաքի երկու երրորդը կործանած է երկրաշարժէն· 70,000 բնակչաց կէսէն աւելին փախած են քաղաքէն· Մեռեալք ու վիրաւորեալք քանի մը հարիւր հոգիի կը հասնին· (Քէչան Պարսկաստանի ամենէն լաւ շինուած քաղաքներէն մէկն է, Սպահանի և Թէհրանի մէջ տեղ· Մէկ կողմը ծուռ մինարէ մ'ունի, 50 մետր բարձր, հետաքրքրաշարժ շէնք· Ճարտարագործ կեդրոն մ'է· Աժան մետաքսեղէնք կը շինուին հոն· Պղինձէ անօթներ կ'արտադրէ, որոց վրայ դէմքեր և ծաղիկներ բանուած են)

ԼՈՆՏՈՆ, 26·—Պ· Կլատսդոն Երեսփ· Ժողովին մէջ հարցման մը պատասխանելով, յայտարարեց թէ 1894ի ելմտացոյցին մէջ մեծ գումար մը պիտի նշանակուի նոր մարտանաւերու շինութեան համար·

ՀՌՈՄ, 27·—Պ· Ծանարտէլլի ընդունեց նախարարապետի պաշտօնը· Զինուորական ելմտացոյցը զեղչելու կուսակից չէ·

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 16 Նոյեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ		110
3 » Փարիզի	»	22 90

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՕՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ գոց· [Միաց· Դ· Սէրի]		24 18½
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	24 18
Կէս օրին	»	24 18
Թանզիմաթը Օսմանիյէ երէկ երեկոյ		— —
» » ժամ 5ին		— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Փոխառ· Միւթ·	Սէրի	56 25
»	»	34 75
»	»	26

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ· Լր·	— —
Քրէտի Ժէնէրալ	» »	7 20
Պանք տը Բօնս	» »	3 05
Օսմ· Շանժ է վալէօր	» »	4 40
Րէժի	Օսմ· Ոսկի	17 39
Թրամուէյ	» »	375
Օսմ.Ապահովագր· Ընկ	» »	310
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	90
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի		39

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ·	100
20 ֆրանքնոց	»	87 19
Անգլիական ոսկի	»	110 09
Մարք [Գերմանական ոսկի]	»	107 17
Ըմբէրիալ	»	90 07
Քրիմից	»	51 15
Իուպլ Թղթադրամ	»	8 72
Մէճ· արծաթ [տարր·]	»	107 38
Մանր արծաթ	»	103
Մէթալիք	»	97
Թասֆիյէ	»	— —
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի		6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 27 Նոյեմբեր

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	99 10
» » 4½ %	104 75
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	22 40
Օսմ· մաքս· արժեթուղթ	496 25
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	450 62
Օսմանեան Երկաթուղի	90 50
» Րէժիի բաժնեթուղթը	410
Պանք Օթօման	590 62
Քրէտի Լիօնէ	766 25
Իտալական Ռանթ 5 %	81 37
Եգիպտական միացեալ	510 62
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 170
Օսմանիյէ Օսմանեան քօնսօլիտէ	412 50

ԼՈՆՏՈՆ, 27 Նոյեմբեր

Անգլ· քօնսօլիտէ	98 37
Օսմ· » Սէրի Դ.	22 25
» » » Ա.	56 25
» » » Բ.	34 75
» » » Գ.	23 87
Օսմ· փոխառութիւն 1871	100
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆէնս Լօն)	98
Պանք Օթօման	13 50
Այտընի երկաթուղի	13
Գասապայի երկաթուղի	14
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիյէ)	101 12
» առանձ· (բրիվիլէժիէ) 1890	— —
Տօմէնիալ (փոխառ· Ռաշիլտ)	104 50
Հելլենական 5 %	36
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 350

ՎԻԵՆՆԱ, 27 Նոյեմբեր

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	125 53
» Փարիզի »	50 67
Օսմանեան Րէժիի բաժնեթուղթը	203
» Երկաթուղի	50 10

ՓԱՐԻԶ ՓԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

ՓԱՐԻԶ, 27 Նոյեմբեր

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	99 07
Եգիպտական միացեալ	510 62
Օսմ· քօնսօլիտէ Սէրի Դ·	22 40
Օսմ· Երկաթուղի	90 23
Օսմ· Րէժի	410 97
Օսմ· մաքս· արժեթուղթ	— —
Բրիօրիթէ Թիւրք	— —
Պանք Օթօման	590 62

Ա Զ Դ

Արդէն բնաւ տարակոյս չիկայ թէ մաքուր, հին եւ գիտականապէս պատրաստուած ճշմարիտ քոնեաքի գործածումը առողջապահական միջոցներէն մէկն է ընդդէմ այն համաճարակին որ կը տիրէ մայրաքաղաքիս ինչպէս նաեւ ամբողջ Եւրոպայի մէջ·

Հոս հարկ չիկայ ի մէջ բերելու եւրոպացի երեւելի գիտուններու կարծիքներն այս մասին· Այդ նկատումէն կ'ազատէ ձեզ գործածումն այս ըմպելիքին զոր այս երեւելի գիտունք ներմուծած են հնտախտային հիւանդանոցներու մէջ եւ իրենց խորհրդովը տարածուած է հասարակութեան մէջ·

Քաղաքակիրթ աշխարհի կեդրոնին մէջ կատարուած կրկին փորձերը իրօք ապացուցած են թէ քոնեաքը անանկ կազդուրիչ տարրեր կը պարունակէ որ կազմը կը պահպանէ անվնաս ախտին կանխատրամադրութիւններէն եւ անմիջապէս կ'ընէ առաջին յարձակումները՝ քիչ շատ մեղմելով անոր ծանրութիւնը·

Բայց որպէս զի այս հրաշալի ըմպելին առաջ բերէ իր բարերար արդիւնքը պէտք է որ քոնեաքին տեսակն ու տարիքը երաշխաւորուին·

Ծանօթ է հասարակութեան թէ միակ քոնեաքը որ կ'ընծայէ այսօրինակ երաշխիքներ ԹՐԻԲՕՍ քոնեաքն է, իր նախնական նիւթին գերիվերութեանը, իր գիտական անբաղդատելի պատրաստութեանը, ինչպէս նաեւ իր առնուազն վեց տարուան հին արտադրութեանը պատճառաւ·

Իր մեծ սպառումն յԵւրոպա, մանաւանդ ի Ֆրանսա որ ստացած է ոսկի շքադրամներ տիեզերական ցուցահանդէսներուն մէջ, լաւագոյն ապացոյցն է·

50,000 ֆրանքի պարգեւ մը կը տրուի այն անձին որ ապացուցանէ թէ ուրիշ քոնեաքներ ունեցա՞ծ են նոյն պատուոյ նշանները Եւրոպայի մէջ·

Ամէն տեղ առանց նախապատուութեան ուզեցէք ԹՐԻԲՕՍ քոնեաքը, եթէ կուզէք ձեր առողջութիւնը պահպանել ընդդէմ ձեզ սպառնացող վտանգին·

Մեծ ուշադրութիւն կը յանձնարարուի կեղծերու դէմ·

Թուրքիոյ գլխաւոր գործակալները ՏՈՒՔԱՍ եղբարք, Ղալաթիա, Ալիքսիատի խան, Թիւ 17·

ՀՈՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ

ՓՇՐԱՆՔՆԵՐ

Մեթէորոլոգիական

Ձիւն. — Ձիւնը ցուրտ եղանակի յատկանիշն է, ձիւնով ձմեռ, ձմեռով ձիւն կը հասկցուի։ Ձիւնը ձմրան շնորհքն է, լեռներու և դաշտերու զարդն է, հողին և հողագործին սննդատուն և յուսատուն է։

Ձիւնը հողին վերմակն է, երբ ծածկէ արտերն ու դաշտերը բաւական թանձր խաւով մը․ ձիւնը կարգիլէ որ հողը ճառագայթէ (դուրս տայ) իւր ներքին տաքութիւնը, կ'արգիլէ որ մթնոլորտի պաղութիւնը ազդէ ուղղակի հողին վրայ, այնպէս կը պաշտպանէ բոյսերը ցուրտին, բուքին և քամիին մահացու ազդեցութեանց դէմ․ Ձիւնը կը պարարէ հողը․

Ձիւնը կ'արգիլէ մուկերու, դաշտամուկերու երթեւեկը՝ որով այս վնասակար կենդանիներ սովամահ կը սատկին իրենց ծակերուն մէջ․ Կ'ըսեն թէ ձիւնի սաստկութենէն միջատներն ալ կը մեռնին, սակայն տակաւին մինչեւ հիմա հաստատուած չէ։

Ձիւնը բարձր լեռներու վրայ դիզուելով ստուարաններ կը ձեւացնէ, որք տաք եղանակին՝ ամառը՝ հալելով աղբիւրներ, առուներ և վտակներ կը գոյացնեն, որոնցմէ կ'օգտին հողն ու հողագործը․

Առանց ստուարաններու գոյութեան, մեր այժմեան շատ մը բարեբեր ու կանանչագեղ դաշտեր ու լեռներ լերկ լեռներու, մերկ դաշտերու պիտի փոխուէին․

Հողերու ջուրի ծարաւէն, բոյսերու ջուրի պապակէն՝ երաշտութենէն, մշակեալ դաշտեր անապատ կը դառնան․

Այն երկիրներու մէջ ուր ձմեռը սաստիկ է, աշնան ցանքերէ վերջը հողագործք պէտք է ակօսներ գծեն ցանուած արտերու վրայ, որպէս զի ձիւնը երբ հալի, հողը երբ լքի, անոնցմէ գոյացած ջուրեր արտերու երեսը լճանալով չի մնան՝ այլ վազեն երթան, եթէ ո՛չ դիզուած ջուրերու ներքեւ գտնուած ցանքեր ու հունձքեր սաստիկ խոնաւութենէ կը փճանան։

Ձիւնը՝ հողագործին բերած բարիքներուն հետ պզտիկ վնասներ ալ կը բերէ երբեմն, եթէ խիստ շատ տեղայ, հողագործի դաշտային աշխատութիւնները կարգիլէ եթէ ծածկած է արտերը․ երթեւեկութիւնը կը խափանէ եթէ գոցած է ճամբաները․ ծառերուն վրայ դիզուելով անոնց ճիւղերը կը կոտրտէ․ խաշ և արօտ, հոտ ու հօտաղ ախոռներէ և գոմերէ դուրս չեն կրնար ելլել։

Ձիւնէն թո՛ղ չի վախնայ հողագործը, եթէ իւր մարագները (յարդանոց) և խոտանոցները ժամանակին նախապատրաստութեամբ լեցուած են։

Ձիւնը առատ հունձքի մը նշանն է։

Կարկուտ. — Կարկուտը օդին մէջ կը շինուի, զանազան մեծութիւններով և տարբեր տարբեր ոյժերով կ'իյնայ գետնի վրայ։

Ցերեկ ատեն կը տեղայ միշտ կարկուտը և գիշեր ատեն գրեթէ բնաւ։

Գարնան տաք օրերուն մէջ և ամառուան տօթերու ատեն մեծ քանակութեամբ կարկուտ կուգայ։

Կարկուտի սաստկութիւնը սոսկալի է դաշտերու մէջ՝ քան լեռներու և լեռնադաշտերու վրայ։

Կարկուտը կը կանխէ ընդհանրապէս փոթորիկն ու անձրեւը։

Քաղցի ատեն, եթէ կարկուտ գայ՝ իւր տեղացման սաստկութեան համեմատութեամբն ու մեծութեան չափովը վնասներ կը պատճառէ․ արմտեաց հասկերը կոտրտելով հունձքերը կը փճացնէ, ծառերու պտուղները կը թափէ, ձմերուկի՝ սեխի՝ դդումի թուփերը, որ թթուտունկի և ծխաբոյսի (ծխախոտի տունկն է) տերեւները կը ծակծկէ, զարկածը կը մեռցնէ՝ հողագործը կը յուսահատեցնէ․

Կարկուտը բուսական կենաց գահիճն և հողագործի պատուհասն է։

Սառոյց (պաղեր)․ — Տակաւին առաջին ցուրտերը չսկսած, եթէ վարուած ու հերկուած տեղեր կան պատրաստ, անոնց վրայ օգտակար ազդեցութիւն կ'ընեն պաղերը․ մանաւանդ եթէ այդ հողերը կաւոտ և կաւակրային ըլլան, որովհետեւ հալքի ատեն՝ ջուրի ծաւալին մեծնալովը հողը կը գուբանայ, կը փխրի ու կը կակուղնայ։

Հողը երբ գուբանայ՝ արմտեաց արմատիկները իրենց տեղէն կը խախտին, կը բարձրանան զիրենք շրջապատող հողերուն հետ․ կաւոտ, կաւակրային, կաւադայլախազային հողերու մէջի ցանքերը բարձրացման ենթակայ են, ա՛լ աւելի, եթէ իրենց ենթահողն անթափանցելի ըլլայ, ուստի ձմրան վերջը՝ մարտ ամսոյն մէջ լող քարով կամ լողկթով լողել պէտք է ցանքերը վերահաստատելու համար արմտեաց արմատիկները իրենց առջի տեղը։

Լողելու գործողութեան ազդեցութեամբ արմտիք կը բազմարմատին, հունձքն ալ կը զօրանայ։

Դուարաբոյծ երկիրներու մէջ՝ ուր լողն ճանչցուած չէ, աւանդութեամբ՝ ոչխարներու կը կոխեն ցանքը․ ոչխարներու կոխկռտուքը արուեստական լող մը կ'արժէ, միայն թէ ցանքերու մատղաշութեան ատենը կերցնելու է միայն, եթէ ոչ վնասակար կ'ըլլայ․

Պաղեր ու հալքեր շատ քիչ վնասակար են թափանցելի հողերու։

Խառուսիկ հալքեր՝ շատ վնասակար են և մեծ մասամբ հունձքեր կը մեռցնեն, երբ գարնան ակօսներ պէտք է բանալ կաւային և թանձր (կարծր) հողերու վրայ, հոկտեմբերի և նոյեմբերի ցանքերէն վերջը, որպէս զի ջուրեր հաւաքուելով աստ անդ լճացած չի մնան։

Գարնանային եւ յետամնաց պաղեր․ — Միշտ վնասակար են, կը մեռցնեն և կը մաշեցնեն թթենիներու, որթատունկի և շագանակենիի կոծիծներն ու բողբոջները, ինչպէս նաեւ հաճարի և պտղատուներու ծաղիկները։

Աշնանային եւ կանխահաս պաղեր․ — Կը վնասեն որթատունկերու և եգիպտացորենի, խակ թողլով անոնց պտուղները։

ԳԱՐԵԳԻՆ Գ․ ՄԵԾԱՏՈՒՐԵԱՆ
Շիշլի

ԿԱՒԿԱՍԵԱՆ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Թիֆլիսի հարուստ վաճառական Գ. Գըրիգոր Բաղանդուրեանը, ինչպէս հաղորդում են, ցանկութիւն է յայտնել սենեակներ կառուցանելու Բոլնիսի Ս. Գէորգ ուխտատեղում, ուր ամեն տարի նոյեմբերի սկիզբներն, երբ լինում է յիշեալ ուխտատեղու տօնը, ամեն տեղից անհամար թուով ուխտաւորներ են հաւաքւում և՝ բնակարաններ չլինելու պատճառով աշնանային վատ եղանակներին ստիպուած են լինում կամ բացօթեայ կամ վրանների տակ անցկացնել։ Այդպիսով, ուխտաւորներն այսուհետեւ ազատուած կը լինեն մի մեծ անյարմարութիւնից։

— Իւր ծննդավայրից՝ Գանձակից, գալով Թիֆլիզ հասաւ մեր յայտնի երգիչ Պ. Շահլամեանը, որ մտադիր է մասնակցել Թիֆլիսի օպերային խմբի մի-երկու ներկայացման և այնուհետեւ ուղղակի Պետերբուրգ կ'ուղեւորի։

Կասկած չկայ, որ Պ. Շահլամեանն իւր մասնակցութեամբ զօրեղ գոյն կըտայ քաղաքիս այժմեան օպերային անգոյն խմբին, որին անկումից ազատում է Օր. Պապայեանը։

— Ռուսաց հռչակաւոր երաժշտապետ հեղինակ Չայկովսկու մահուան առիթով բոլոր ռուս և օտար թերթերը մեծ յօդուածներ են տպագրում։ Ցուղարկաւորութեան հանդիսի նկարագրութեան և հանգուցեալի կեանքի մանրամասնութիւնները ամեն օր հաղորդւում են այդ թերթերի մէջ։ Շեշտւում է որ Չայկովսկին վերին աստիճանի մարդասէր էր և զգայուն ու ազնիւ սրտի տէր։

Հոկտեմբերի 28-ին Թիֆլիսի երաժշտական ընկերութիւնը հոգեհանգիստ կատարել տուեց Չայկովսկու համար։

Թիֆլիսի երաժշտական կրուժոկը հեռագրով խնդրել է, որ Պետերբուրգում իւր կողմից պսակ դնեն Չայկովսկու դագաղի վրայ։ Չայկովսկին կրուժոկի պատուաւոր անդամ էր։

— Սղնախում սպանուած ուսուցիչ Մարտիրոս Տէր-Յովհաննիսեանի գործը քննեցաւ հոկտեմբերի 25-ին։ Մեղադրուող կնեազ Աբաշիձէին պաշտպանում էր երդուեալ հաւատարմատար Օպոչինին․ իսկ այրիի կողմից պաշտպան էր երդուեալ հաւատարմատարի օգնական Յովհաննէս Սպենդիարեան։ Դատարանը սպանութեան գործում մեղաւոր ճանաչեց Աբաշիձէին եւ վճռեց աքսորել նրան զրկելով առանձին իրաւունքներից, իսկ սպանուածի այրուն վճարել տարեկան 180 ռուբլի մեղադրեալի կալուածներից, մինչեւ նրա նորից ամուսնանալը։

— Վրաց *Իւերիա* թերթը լսել է, որ Բորժոմի երկաթուղային ճիւղի վերջացնելուն պէս՝ նոյն ճիւղը կը շարունակուի մինչեւ Ախալցխան և միենոյն ժամանակ կըսկսեն հետազօտութիւններ՝ երկաթուղով Ղարսը Ախալցխայի հետ միացնելու նպատակով։

— Բժշկական դեպարտամենտը մի շրջաբերականով արգելել է դալլաքներին՝ պարապել ծաղկահատութեամբ և վիրաբուժական մանր օպերացիաներով։ Թիֆլիսի դալլաքների ուստաբաշին դիմեց Պ. Նահանգապետին խնդրելով, որ այդ օրէնքը չըտարածուի Թիֆլիսի դալլաքների վրայ, որովհետեւ վերջիններս մանկութիւնից սկսած այդ արհեստով պարապելով, ոչ մի ուրիշ արհեստ չեն սովորել։ Պ. Նահանգապետը մերժել է այդ խնդիրը։

— Եւպատորիայում խոլերայ է երեւցել․ մեռնողների թիւը մեծ է, մի քանի դըպրոցներում դասատուութիւնն անորոշ ժամանակով դադարեցրուած է։

— 1894 թուի սեպտեմբերին կամ հոկտեմբերին Վլադիկաւկազում մտադրութիւն կայ գիւղատնտեսական ցուցահանդէս բանալու։ Բացի գինեգործական բաժանմունքից, լինելու են սերմերի, մեղուաբուծական, շերամապահական եւ գիւղատնտեսական գործիքների բաժանմունքներ։

— Նոյնպիսի ցուցահանդէս 1895 թուին բացուելու է նաեւ Եկատերինոդարում։

— Պետերբուրգում հիմնուած է գործարան զանազան մրգերից հոտաւէտ թանձր հիւթեր պատրաստելու, օղին և զանազան խմիչքները համեմելու համար։ Մինչեւ այժմ այդ տեսակ հիւթեր ստացւում էին Գերմանիայից, ու մաքս աւելացնելու պատճառով Բուզանովները եւ Ընկ. հիմնեցին այդ գործարանը Ռուսաստանում։

— Նոյեմբերի 1ին Կուր գետն աշնան օրերում չտեսնուած կերպով սկսեց վարարել։ Երեւում է, որ յորդ անձրեւներ են եկել։ Երկաթուղու Աբաշ կայարանից հեռագրում են, որ Սամտրեդի կայարանի մօտերը գտնուած Ի. Լ. Սերեբրեակովի սղոցարանից գետը մօտ 100 հատ գերան է քշել կամրջի տակով։ Կամուրջը այնքան վնասուած է, որ անցուդարձը դադարեցրել են և երկաթուղով գնացող-եկողները տեղափոխւում են։

ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՍԿԻՒՏԱՐ, 13 նոյեմբեր

Թաղական Խորհուրդք պաշտօն ունին ամէն բանէ աւելի թաղին աղքատները մըխիթարել, անոնց վիշտը սփոփել եւ, հայր հանդիսանալ։ Սկիւտարի Եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդոյ անդամներէ մին, թաղին աղքատաց թուոյն վրայ հատ մ'ալ կ'աւելցնէ՝ թշուառացնելով ընտանիք մը․ իւր պաշտօնին բնութեան պահանջմանը հակառակն ըլլալով, առանց պատ․ Թաղ․ Խորհրդին ամբողջութեանը և ոչ ալ նոյն իսկ մեծամասնութեան հաւանութեանը ենթարկելու, բնիկ թաղեցի և գրեթէ տասը տարիներէ ի վեր եկեղեցւոյն Դպրապետութեան պաշտօնը կատարեալ հաւատարմութեամբ և անձնուիրութեամբ վարող Պ. Բիւզանդ Շահպազեանը կը հրաժարեցնէ պաշտօնէն, այսինքն յիշեալ խեղճին երեք քերց և անկար մօրը գրեթէ ցամաք հացը յափշտակելով ձեռքէն կը յանձնէ գաւառացիի մը․ այս մասին թաղեցւոց շատին կողմանէ եղած խնդիրքը անլսելի կը մնայ, և սոյն տողերը գրողը որ, իւր ականջօք ունկնդիր կը լինէր անցեալ առաւօտ բարեմիտ թաղեցիի մը ըրած դիտողութեան՝ խղճի մտօք կրնայ վկայել խորհրդոյն իրաւասութիւնը իւրացնող յիշեալ աղային սա յայտարարութեանը (Թաղականն ալ ես եմ, խորհուրդն ալ ես եմ, ես ճահիլներու հետ չեմ կրնար քալել ևն)։ Վերյիշեալ զրկեալ Դպրապետին խնդիրը որ Ազգ. Վարչութեան արդարադատ ատենին ելլելէ առաջ Պատ. Խորհրդոյ բովէն ալ պիտի անցնի, ի հարկէ, չենք տարակուսիր, որ այդ ակնարկուած երիտասարդ անդամները զօրեղապէս պիտի պաշտպանեն այս արդար դատը, որով պաշտպանած պիտի ըլլան անմեղ մը, եւ միանգամայն իրենց իրաւունքը։

ՍԿԻՒՏԱՐՑԻ ՄԸ

Ասդի անդի

ՅԻՍՆԱՄԵԱԿ

Հոկտեմբեր 31ին Փեթերսպուրկէն կը գրեն․

Գեղարուեստները քաջալերող կայսերական ընկերութիւնը այսօր մեծ հանդէսով տօնեց գրական յիսնամեակն իւր նախագահին, Կրիկորովիչ վիպասանին, որուն գեղեցիկ ուսումնասիրութիւնները գեղջկական կեանքի վրայ, որոց մէջ կը յիշուին մանաւանդ *Անթոն Կորեմիկա* և *Ձկնորսները*, արժանաւոր յաջողութիւն գտած են ի Ռուսիա և օտար երկիրներու մէջ։ Կրիկորովիչ, որ նկարչութիւն սորված է Պրիւլովի հետ, ռուս Տըլլաուը, բոլորովին վերակազմած է գծագրութեան ուսումը գեղարուեստական ընկերութեան մէջ։ 1865էն ի վեր, յորում քարտուղարի պաշտօնին կոչուեցաւ, աշակերտներուն թիւը տասնէն ութը հարիւրի բարձրացուցած է․ դրամագլուխը, որ քանի մը հարիւր տոլար էր միայն, այսօր 600,000 ռուպլի է․ 90,000 ռուպլի ծախսուած է տան վերաշինութեան և կայս․ թանգարանի մը հաստատման համար։

Հանդէսին նախագահեց Էօժէնի Մաքսիմիլիէֆնա․ ներկայ էին Ալեքսանդր և Պետրոս տ'Օլտէնպուրկ իշխանները․ բազմաթիւ ներկաներուն մէջ կ'երեւէին, Պ. Վիշնեկրատսքի, անդամ պետական խորհրդոյ, ելմտական նախարար Պ. Վիթ, կրթական նախարար Պ. Դելիանոֆ։ Էօժէնի իշխանուհին Զարին կողմէ մեծ վիպասանին յանձնեց Սուրբ Սթանիսլասի պատուանշանին մեծ ժապաւէնը։ Ֆրանսերէն լեզուով շնորհաւորական հեռագրեր քաշուեցան Վլատիմիր Ալեքսանտրովիչ, Քոնսթանթէն Քոնսթանթինովիչ մեծ դուքսերուն և Պատր Մառի իշխանուհիին կողմէ․ հեռագիրներուն ընթերցումէն և պատուիրակութիւններու ներկայացումէն ետք՝ կարդացուեցաւ նամակ մը Լէօն Թոլսթոյի կողմէ գրկուած, որ կը յիշեցնէ տպաւորութիւնը զոր Կրիկորովիչի առաջին հեղինակութիւններն առաջ բերին իր սերնդեան և իր վրայ։

Կրիկորովիչ սրտայոյզ բանախօսութիւն մը ըրաւ, որ ծափահարութիւններով ողջունուեցաւ։ Տրուած հացկերոյթի պահուն, Պ. Դարիչէֆ խօսեցաւ յանուն ֆրանսացի գրագէտներու և արուեստագէտներու։

ՀՐԱՇԱԼԻ ՁԿՆՈՐՍՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Պ. Կ. Կուսիօ, *Աստրոնոմի* թերթին մէջ կը պատմէ թէ ձկնաբանական յոյժ հետաքրքրաշարժ երեւոյթ մը ի յայտ եկեր է Ապուքիրի ծովածոցին մէջ, օգոստոս 13 ին ուրբաթ օրը։

Առաւօտեան ժամը չորսն էր։ Ցանկարծ, ծովածոցին մէկ մասը, կէս քիլոմեթր տարածութեան մը վրայ, ամեն տեսակ ձուկերով կը ծածկուի։ Ոսկեձուկեր, արքայաձուկեր և այլ տեսակներ․ այդ կողմերու ամեն տեսակ ձուկեր ամբողջովին կը ծածկէին ծովը մինչեւ բացերը։ Ջուրը փոսփորափայլ էր, և, գաղափար մը տալու համար գտնուած ձուկերուն քանակին վրայ, կը բաւէ ըսել թէ կարելի էր թիով որսալ զանոնք։

Այս բոլոր ձուկերը ընդարմացած երեւոյթ ունէին և դանդաղօրէն կը շարժէին։ Տեղացի մէկ քանի ձկնորսներ, իմանալով, հոն կ'երթան և կէս ժամուան մէջ լեցուցած էին իրենց մակոյկները․ տղայք ձեռքով կը բռնէին։ Այս երեւոյթ երկու ժամ կը տեւէ, յետ որոյ ձուկերը կը քաշուին եւ ծովածոցը կը մնայ իր առջի վիճակին մէջ, ձկնալից, բայց սովորական աստիճանով։ Այս երեւոյթին պատճառները չեն գըտնուած․ Շանաձուկերու կամ ծովային ուրիշ հրէշներու խումբի մը անցքին վերագրել ձուկերու այս անհագին քանակութեան գաղթումը դէպ ի ծովեզր, դժուար կ'երեւի։ Ասիկա չի ցուցըներ ոչ անոնց առասպելական բազմութիւնը ոչ այն թմրութիւնը որով շատ դիւրաւ կը բռնուէին, և ոչ ալ իրենց շարժումներուն դանդաղութիւնը։ Նեղոսի նոր ջուրերուն վազքը կամ բոլորովին ուրիշ պատճառ մը մտածել, անբաւական բացատրութիւն մը կ'ըլլայ՝ երեւոյթին յեղակարծութեանը և անոր անհետացմանը պատճառով։ Միւս կողմէ, այս ծովեզերք, որ գրեթէ միշտ կը ծեծուի ընդարձակ ծովին քամիէն, կատարելապէս հանդարտ էր այն պահուն։ Մթնոլորտը, ելեքտրականութեամբ լի, անսովոր անդորրութիւն ունէր։

Կարելի չէ՞ր այս երեւոյթը բացատրել հրաբխային ընդծովեայ կազի մը արտահոսումովը այնպիսի տեղ մը որ շատ հեռու չէ ծովածոցէն․ և այս կազը թմրեցուցած ու վանած ըլլայ ձուկերը խմբովին։

Երկրաբանապէս, Նեղոսի տղմային ամբողջ հիմը կը կքի, և, թէեւ երկրաշարժի ցնցումները հազուադէպ ըլլան հոն, տարակոյս չկայ որ ստորերկրեայ փոփոխում մը կը սկսի հոն կամաց կամաց, փոփոխում որ հաւանօրէն զերծ չէ երկրին ցրտացումէն։

Թերեւս հողի ընդծովեայ փլուզում մը տեղի ունեցած են, որմէ առաջ եկած շըփոթութիւնը պատճառ եղած է որ շրջակայի ձուկերը բոլորն ալ խոյս տան։ Սակայն, ծովեզերքին վրայ բնաւ ո և է ցընցում չէ զգացուած։

ՄԵՂՈՒ

ՋԱԳ ՄԵՂՈՒՆ ԲՌՆԵԼՈՒ ԿԵՐՊԵՐԸ

Երբ բազմաթիւ ձուարկութենէն փեթակին ժողովուրդը կը շատնայ, և մայրերու հարսնեակները միջատներու և արուներու կը փոխուին, յայնժամ նորածին ձագերն իրենց մայրը առնելով, գաղթականութիւն մը կը կազմեն, կը թողուն իրենց հասարակաց բնակարանը և ահա այս մեկնումն է որ կը կոչուի *Ջագ տալ*․ Գարնան սկիզբը երբ խուլ և տեւական բզզանք մը կը լսուի փեթակէն և կամ երբ որձամեղուներ կը մեկնին անկէ, կը նըշանակէ թէ ձագերը դուրս պիտի ելնեն, եւ մեղուաբոյծը պէտք է իւր պատրաստութիւններն ընէ, որպէս զի այս խումբին տէր ըլլայ․ մաքուր փեթակներ պատրաստել պէտք է և հոտաւէտ ծաղիկներու ծայրով աւլելու է զայնս․ ընդհանրապէս կը գործածուին թիմ (կէյիք օթու), ծոթրին, եղիսպակ (ատա չայը), մարեմխոտ (մէրզենկիւշ)․ ամենէն յարմարն է սեւ լեմոնի տերեւները։ Ահա այս փեթակը պէտք է կախել ծառի մը վրայ, կամ բարձր տեղ մը։ Ընդհանրապէս խումբը կը մեկնի առաւօտուն կամ իրիկուան դէմ։ Մեղուաբոյծը գլուխը վանդակապատ գլխանոց մը կը դնէ, հաստ ձեռնոցներ կ'անցընէ ձեռքերը, ոտքը լաւ մը կը կապէ, և կը ջանայ դուրսը մնացած մեղուները փեթակին մէջ հաւաքել։ Բայց երբ յոռի ուղղութիւն մը կ'առնեն անոնք, աւազ կը նետէ անոնց վրայ եւ կամ ջուր։ Սովորաբար կը պատահի որ ծառի մը ճիւղին վրայ կը ժողվուին մեղուները, պէտք է որ մեղուաբոյծը փեթակը այդ ճիւղին տակը դնելով թօթուէ զայն, մեղուներն ուղղակի փեթակին մէջ կ'իյնան։ Երբ դեռ նոյն ճիւղին վրայ մեղուներ մնան, մեղուաբոյծը միւսներուն հետ կրնայ միացնել փետրաւելով մը։ Մեղուները փեթակի հրաւիրելու համար կը գործածուին նաեւ աղմուկ և մուխ։

Կը պատահի որ երբեմն մեղուները ծառի մը խոռոչին կամ պատի մը ճեղքին մէջ կը մտնեն, այն ատեն պէտք է տերեւալից ճիւղ մը մեղրոտ ջրի մէջ թրջելով, լաւ մը մօտեցնել այդ տեղին, մեղուները խմբովին ճիւղին վրայ կը ժողվուին, եւ այդ ճիւղն ալ թօթուելով, կը մտնեն պատրաստեալ փեթակին մէջ։ Երբ շատ չանցած մեղուները լքանեն իրենց նոր փեթակը, պէտք է հասկնալ թէ իրենց յարմարած չէ այդ փեթակը, ուստի կա՛մ զայն փոխելու և կամ լաւ մը մաքրելու է անուշահոտ ծաղկանց միջոցաւ։ Երբ մայր-մեղուն մեռնի, և մեղուներն ուրիշ մը չկարենան հայթայթել ու պաշար ալ չունենան, կը փորձեն ուրիշ խմբի մը հետ խառնուիլ․ բայց այս խառնումը անհանգստութիւն չը զգալու համար, չընդունելով զայն, կը վանէ, իսկոյն տագնապը կը սկսի, կռուի նշանները կ'երեւին․ խայթանները պատրաստ են և քիչ մը վերջը արդէն փեթակը ծածկուած է մեռեալներով եւ վիրաւորներով․ Իսկ ապա եթէ փախստական մեղուաց փեթակը մեղր կը պարունակէ եւ եթէ պահապան մեղուները ելնեն զայնս վանել, ուրիշներ կը բանան իրենց մեղրը, եւ աշխատաւոր մեղուները կը տիրեն անոր, յայնժամ երկու խումբերը իրարու կը խառնուին եւ կը չփոթուին․ անմայր փեթակին մեղրը վերցուելով երկու խմբին մէջ խաղաղութիւն կը հաստատուի։

Բայց արուեստական կերպով ալ երկու խմբերը իրարու հետ կրնանք միացնել․ ինչպէ՞ս․ երբ կը տեսնենք որ երկու փեթակի մէջ գտնուող մեղուներն անկարող են իրենք զիրենք խնամելու․ եւ կամ սովորական փեթակներէն փոքր քանակութեամբ մեղու կը պարունակին, յայնժամ մէկ փեթակը գետնին վրայ դարձնելով պէտք է անոր մայր մեղուն գտնել և վերցունել կամ սպաննել․ յետոյ միւս փեթակն ալ բերելով, այն ալ հողին վրայ կը դարձնենք միւսին քովը և զիրար խառնելով ցանենք, վրան քիչ մը աւազ կամ ալիւր կամ ուէ փոշի մը կը ցանենք, որով զիրար կը չփոթեն եւ այնուհետեւ մէկ մօր խնամոց ու հրամանաց տակ խաղաղութեամբ կ'ապրին․ Թէպէտեւ այս գործողութեամբ ալ բաւական մեղուներ կը մեռնին կամ կը մեռցուին, սակայն ստուար բազմութիւն մը վաստկած կ'ըլլանք։

ՊԵՐՃՈՒՆԻ

ԳԻՏԱԿԱՆ ՄԱՆՐԱԼՈՒՐՔ

ԵՐԿԱԹԷ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐ․ — Որչա՛փ ասանկ վերնագիրներ կան խաբող, ինչպէս կան մարդիկ իրենց արտաքին երեւոյթով խաբող։ Վստահ եմ որ «երկաթէ զինուորներ» կարդալով, ձիւնին, բուքին, անօթութեան, օրերով, ամիսներով տեւող պատերազմներու անվրդով դիմադրող զինուորներ պիտի երեւակայէք։ Բայց կը սխալիք։ Խօսքս իրապէս երկաթէ զինուորներու վրայ է։ Ելեքտրականութիւնը, դարուս այդ մեծ գործիչը, միայն պատերազմի ժամանակ ծառայելու չէր կոչուած եւ ահա Սպանիացիք (Սպանիա՞ցի, գիտունները շատոնց մոռցած էին այդ անունը) տեսնելով այդ անպատշաճութիւնը, կը հրաւիրեն ելեքտրականութիւնը ստանալ իւր բաժինը պատերազմական գործոց մէջ։ Մադրիտցի սպայ մ'է որ ըրած է երկաթազինուորներուն գիւտը։ Այդ զինուորները առանց հագուստի, կապուստի, ճշմարիտ մարդիկ են, միայն ձեւով եւ շինուած են պարզ երկաթէ։ Անոնց հրամայող սպան երկու գործ միայն ունի, զանոնք շարել եւ ելեքտրական մեքենային գլուխն անցնելով՝ հրամայել անոնց։ Շարժման կեդրոնը սիրտն է, որ հաղորդիչ թելով կապուած է երկաթէ զինուորներու բանակին ետեւը գտնուող ելեքտրական մեքենային։ Սպան զատ զատ կոճակներ ունի առջեւը, պարագային համեմատ գործածուելու համար։ Եթէ ուզէ, կրնայ մինչեւ իսկ երկաթէ մարդոց ուղղութիւնը փոխել։ Այսպէս, կոճակի մը վրայ կոխելով երկաթէ զինուորները կը սկսին իրենց գործը, կ'ուղղեն հրացաններն եւ մէկ վայրկենի մէջ մինչեւ քառասուն՝ գնդակ կ'արձակեն, մինչեւ որ իրենց ամբողջ պաշարը 500 գնդակ, բարպաւ, եւ կամ մինչեւ որ սպային հրամանը դադրի։

Ըսենք թէ այդ երկաթէ զինուորներու գունդը մինչեւ նոր պաշար ընդունիլը թշնամւոյն ձեռքն իյնայ եւ սպան մեքենան առնելով փախչի։ Բայց երկաթ-մարդիկը շուտով անձնատուր եղողներէն չեն․ երկաթէ ալ կամք ունին։ Գլուխնին վրայ տալու տեղ, անով բաւական մարդ կը տեղաւորեն անդին աշխարհը։

Միայն այս գիւտը պէտք էր, Քրիստափոր Քոլոմպոսի չորրորդ հարիւրամեակը յաւերժացնելու համար։

Վ. Գ.

ՏՊԱՐԱՆ ՎԻՄԱԳՐԱՏՈՒՆ ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ ԵՒ ԳՐԱՏՈՒՆ
Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ
Սուլթան-Համամ ճամբան թիւ 14։
ԸՆՏԵԼԱՐԱՆ
ՀԱՅ ԼԵԶՈՒԻ
ՆՈՐ ՈՃՈՎ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ
ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԵՒ ԽՈՀԱՐԱԳԻՐ
ԱՅԲՈՒԲԵՆԷՆ ԱՆՄԻՋԱՊԷՍ ԵՏՔ
ՊԱՏՐԱՍՏԵՑ
ՄԻՀՐԱՆ ԳԱԼՓՔԵԱՆ

Անհամեմատ նոր ոճով ընթերցարան մը, որ Քերականի սաղսուկներէն կ'ազատէ մանուկները, եւ, շնորհիւ պատկերներու, աւելի եւս կը դիւրացնէ հեգելու աշխատութիւնը՝ ծանօթ եւ ընտանի բառերու վրայ։

Ոչ եւս պէտք կայ Քերականի Պնակէն անմիջապէս ետքը Ընթերցարան պիտի տալ։ Մանուկը ալ աղտուկ չպիտի զգայ միթենապար հեգելով անիմաստ եւ խորթին բառեր․ էականը եւ իրաց այլեւայլ խումբեր աստիճանաբար ուսանելով՝ ի ձեռն մտամարզական եւ իրագիտական բառանախ վարժութեանց, հետզհետէ կ'ընդարձակեն մանկան մտաւոր հորիզոնն, կ'առաջնորդեն զնա ծանօթէն յանծանօթն։ Ընթերցանութիւնը անժուկ, մեքենական գործ մը չէ հոս, ոչ ալ նիւթերը վերացեալ եւ տղոց անմատչելի. ընդհակառակն իրենց մօտ, իրենց շուրջը գտնուող էակաց եւ առարկայից վրայ հրահանգիչ՝ նոյն իսկ զուարճալի աշխատութիւն մը՝ որով տղայք անզգալաբար թէ՛ պիտի վարժուին ընթերցման եւ թէ պիտի ստանան ծանօթութիւն այլեւայլ ճիւղերու վրայ։

Պատկերներու, տպագրութեան, թղթի եւայլ ամէն մասերուն գեղեցկութեան համար բան մը խնայուած չէ։

Գին 2 դահ.

Կեդրոնատեղին Պաղտատլեան Գրատուն, Սուլթան Համամ թիւ 14, եւ Գրատեննեան Օմբաս Դաւթեանի, Գազազէրլեան թիւ 11։

Սնունդ տղայոց․— Ֆոսֆաթին Ֆալիէռ։

ԵՆՈՎՔ ԱՐՋՐՄԱՆԵԱՆ
ԿՕՇԿԱԿԱՐ
Պոլիս, Մահմուտ փաշա, Մեծ Եըլտըզ խան,
Վերի յարկ թիւ 9

Կը ծանուցանէ ազգոյ հասարակութեան թէ իր կեդրոնն ընդարձակած և բարեփոխած է․ մասնագէտ է խեղ, կաղ եւ կոր ոտքերու համար երիկ մարդոց եւ կանանց կօշիկներ շինելու։ Փարիզեան եւ անգլիական ճաշակով յոյժ գեղեցիկ կօշիկներ կը պատրաստէ․ ունի նաեւ ճշմարիտ գաղղիական ապրանքներ, եւ ոչ թէ Եւրոպիոյ զանազան տեղերու ապրանքներ։ Դիւրութիւն մը ընծայելու համար հասարակութեան, 100ին 40 կանխավճար, իսկ մնացեալը շաբաթէ շաբաթ 10 դրուշ, վստահելի երաշխաւորութեամբ։ 3—10

Արտաքին չոգենաւը Լիվերպուլէն ասա կը հասնի դէպ ի դեկտ. 8։
Արտաքին լուտ. ընկ.
ԷՏ. ԼԱՑՈՆԴԷՆ

ԼԱՆՕԼԻՆ
ՔՐԷՄ ՏԸ ԹՈՒԱԼԷԹ
ԼԱՆՕԼԻՆ
ԼԱՒԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ այրուածոց կեղեքուածներու։
ԳԵՐԱԶԱՆՑ միջոց մորթի պահպանման համար, մանաւանդ մանուկներու մասին, և գոյնի պահպանման։
ԼԱՒԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ մորթի հիւանդութեանց և ընդդէմ արիւներթութեանց։

Կը վաճառուի ամեն դեղարաններու եւ դեղօրէից ու անուշահոտութեանց մթերանոցներու մէջ։

Գործակալ եւ ներկայացուցիչ ի Կ. Պոլիս
Մ. Ս. ՖՐԷՕՅԼԻԽ
Կալաթա, Մերթէպանի փողոց, Գրինաձեան խան։ 398

Օ ԳԱՄԷԼԻԱ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ
194—ԲԵՐԱ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ—194
ՆՈՅԵՄԲԵՐ 20ԷՆ ՑՎԵՐՋ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ ԱՄՍՈՅ
ՔԱՑԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ԱՄԷՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ
ՈՐՔ ՎԵՐՋԵՐՍ ՀԱՍԱՆ ՓԱՐԻԶԷ, այսինքն

Նորաձեւ բրդեղէններ պարզ եւ ֆանթէզի։— Գոյն գոյն եւ ֆանթէզի թաւիշներ եւ պլիւշներ՝ ժաքէթներու եւ մանթօներու համար։— Պարահանդէսի արդուզարդի համար, հարուստ մետաքսեայ կերպասներու, բռէպ տը շին, բանուած եւ պարզ շղարշ, փետուր եւ բասմանդըրի, պօա, հովահար, հովանոց, գուլպայ, եւայլն եւայլն։

ՅՈՅԺ ԶԵՂՉԵԱԼ ԳԻՆԵՐ
ԲԱԶՄԱԹԻՒ ԱՌԻԹՆԵՐ
ԱՄԷՆ ՆԻՒԹԵՐՈՒ ՄԷՋ
ՍԵՂՄԻՐԱՆ P · D · Ցուցակաւոր մարքա
ՌԷՅՆԻԷ ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ 4—12

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ
Ն. ԱՆԴՐԻՈՄԵՆՈՍ
Ի ԲԵՐԱ Ի ՊՈԼԻՍ
Մեծ փողոց 283 Սուլ. Պայազիտ [illegible] 99

Պատիւ ունիմ ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ զոհացնելու համար Բերայի եւ շրջակայից բազմաթիւ յաճախորդներս, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ բարեկամներս որք արդէն կրցած են գնահատել իմ լուսանկարչական աշխատութիւններս, մեծ լուսանկարչատուն մը հաստատեցի ի Բերա։ Այս նոր հաստատութիւնը լուսանկարչական առաջնակարգ հաստատութիւններու հաւասար դիրքի մէջ դնելու եւ զայն արժանի ընծայելու համար բերացիներուն, ոչ մէկ զոհողութիւն չեմ խնայած։ Գործառնեակներս ունին վերջերս հնարուած գործիներ եւ անոնց այլազան մանրամասնութիւններն, այնպէս որ ամեն մարդ կրնայ իր լուսանկարն հանել տալ իր ճաշակին համեմատ, ամենէն պզտիկ ձեւէն մինչեւ բնական մեծութեամբ։

Երկոտասնամեայ փորձառութիւն մը եւ լուսանկարչական գործիներուս բազմազանութիւնը երաշխիք մըն են թէ իմ պլիշէներս լաւագոյնս պիտի յաջողին։

Այս բաժիններուս ճշդութիւնն ստուգելու համար կը բաւէ այցելել իմ լուսանկարչատունս եւ, եթէ փափագ յայտնուի, փորձ մը հանել տալ փաստապէս համոզուելու համար։

Լուսանկարները կը յաջողին թէ՛ մշուշապատ օդին եւ թէ պայծառ օդին։

Գիները համեմատաբար չափաւոր են։
322 25—100

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Ղալաթա-Սէրայի դիմաց, անկիւնի ծխավաճառի կրպակը, ուր կը գտնուէի 23 տարիէ ի վեր, թողած եմ այժմ, եւ անոր կից գտնուած 4 թիւ խանութը վարձած, հետեւաբար յատկապէս կը խնդրեմ պատուարժան յաճախորդներէս — որոց վստահութիւնն եւ մասնաւոր համակրանքը վայելած ըլլալու պատիւն ունիմ — որ հաճին այսուհետեւ նշանակեալ նոր խանութս դիմել՝ ամեն տեսակ լրագիր, ծխախոտ եւ ընտիր Ջինական թէյ գնելու համար։ ԾԽԱՎԱՃԱՌ ՆՇԱՆ
901 2—8

ՄԻՍՔԷԹ

Երուանդ եւ ընկերաց խնամքով այս անգամ զուտ խաղողէ պատրաստուած եւ ո՛ր եւ է վնասակար նիւթերէ բոլորովին զերծ լինելով ստամոքսը զօրացնելու եւ ախորժակ բանալու ատեն ժամանցի համար բժշկաց կողմանէ իսկ [illegible] օղին եւ մաստիքան՝ ՄԻՍՔԷԹ մականուամբ եւ կնքեալ շիշերով ու որոշեալ գնով՝ ի վաճառ հանուած են հետեւեալ տեղերը։ Ի Ղալաթիա սամ․ Պանքային կարգը Եուսուֆ Իզզէտտին էֆէնտի խանին տակ Միսքէթի մթերանոցը եւ մայրաքաղաքիս հանրածանօթ դեղարանները։ Բերայի նշանաւոր զարեջրատուները։ Ղալաթիա Գօմիսիօն խանին մէջ Գօղոս աղայի ճաշարանը։ Վօյվօտա փողոց թիւ 92, Քիւլէքճիլէր փողոց Խաչիկ աղայի թիւ 27 ճաշարանը։ Սանտըգճըլար փողոց Արթին աղայի թիւ 199 զբօսարանը։ Մոմխանէ փողոց թիւ 111 Մակազէն Ռիւս խանութը։ Թօփխանէ ծխավաճառ Եանիի թիւ 1 խանութը։ Կամուրջին վրայ Վափորի շոգենաւերուն նաւամատոյցը Սթէֆանի հաճի Դօսթիի խանութը։ Եէնի Մահալլէի նաւամատոյցին դէմ թիւ 122։ Ի Պոլիս Հասօբուլօ խանի կից Մէհմէտ փաշա խան թիւ 24։ Մեծ Շուկայ Մահֆազաճըլար փողոց Թօքաթլեանի թիւ 29 ճաշարանը Բերա Հասօբուլօ շուկային մէջ թիւ 10։ Ղալաթա Սէրայի կից թիւ 257։ Ղալաթա Սէրայի դէմի փողոցը Քիլիտիի թիւ 6 խանութը։ Հալէպ Չարշըյի մէջ Օննիկ աղայի ճաշարանը, Մեծ Փողոց շաքարավաճառ Հաճի Սարիմ աղայի թիւ 54 խանութը, Թարլա Պաշի Սերոբէ Անանեանի թիւ 40 մթերանոցը։ Ի Գում-գաբու Սթասիոն ճատտէսի նպարավաճառ Հաճի Միհրան Աղայի թիւ 21 խանութը։ Ի Լանկայ Թուլումպա Մէյտան Մարսուաղայի թիւ 113 զբօսարանը։

Հետզհետէ բացուելիք մթերանոցներն ալ պիտի ծանուցուին կարգաւ։ 691

ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԳԱԼՖՕՐՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ
ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 345, ՊՕՆ ՄԱՐՇԷԻ ԴԻՄԱՑԸ

Գալֆօրուլօ եղբարք պատիւ ունին ծանուցանելու հասարակութեան թէ Փարիզէն ստացած են կանանց համար մեծաքանակ նորաձեւութիւններ, ինչպէս, շրջազգեստի համար յոյժ գեղեցիկ մետաքսեայ կերպասներ, բրդէ բազմազան կերպասներ, չուխայ, բլիւշ եւ ուրիշ շատ ճոխ նիւթեր՝ բարձր նորաձեւութեան վերաբերեալ։

Գալֆօրուլօ եղբարց տունը նպաստաւոր կերպով ծանօթ է հասարակութեան իբրեւ ընտիր եւ լաւ նիւթ մատակարարող․ հիմայ, Գալֆօրուլօ եղբարք փափագելով որ իրենց ապրանքներ աժանութեան կողմէ ալ նախամեծար համարուին հասարակութենէն, շատ չափաւոր գիներ նշանակած են։

Այս տունը մասնաւորապէս կը յանձնարարուի իր այն սիրուն մետաքսեղէններուն համար, որոցմով հարսի զգեստներ կը շինուին։

860 ՈՐՈՇ ԳԻՆԵՐ ՇԱՏ ՉԱՓԱՒՈՐ 15—20

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

881

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,141,290

ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐԻՈՅ 2,794,012

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,146,418

ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐԻՈՅ 1,099,000

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար վիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւաց և առագաստանաւաց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 22 և 23 կ. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԷՐՈՐԲԵԱՆ, Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեան։

ԿԱՀ ԿԱՐԱՍԵԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐ

Ռիզա փաշա Եօգուշու Թիւ 27 և Սէրասքէր ճատտէսի Աճէմ խանին տակ Թիւ 14

Որպէս զի աւելի լաւ տեսակէ եւ աւելի աժան գնով ապրանք վաճառենք մեր այն յաճախորդաց որք պիտի դիմեն Վ. Ա. Դօլօլեան եւ Քրթիկեան անուամբ ասկից առաջ մեր հաստատած վաճառատունն ի Պոլիս Ռիզա փաշա Եօգուշու Թիւ 27, մեր պաշտօնեայներէն հմուտ անձ մը ղրկելով այցելել տուած ենք Անգլիոյ, Գերմանիոյ, Փարիզի, Լիոնի, Լոնտոնի, Իտալիոյ և այլ տեղերու գործարանները եւ ձեռնհասեալ ապրանքները գնած ենք կանխիկ։

Թաւիշէ վանազան կերպասներ, տպածոյներ, մէկ կտորէ Թաւիշէ կապերտներ, Թաղիքներ, հնդկական կապերտներ, մոմազօծ կտաւներ եւ այլն։ Կահ կարասեաց համար մետաքսեայ կերպասներ (պրօքատէր, մետաքսեայ Թաւիշներ, ղետաքսեայ «ռէփս», «ֆանթէզի» եւլն. ծաղկեմկար քանուած Թաւիշներ, բուրդէ «ռէփս» եւ այդ կարգի կահ կարասեաց յատուկ կերպասներ։ «պլիւշ»ներ, վարագոյրի համար Թիւլեր, սէթուններ եւլն։ Նոյնպէս այդ կարգի լաւ տեսակէ ապրանքներ։ Համոզուած գոյացուցած ենք Թէ մեր այս ապրանքներու տեսակի, լաւութեան եւ աժանութեանը համար պիտի արժանանանք հանրութեան համակրութեանը։ Յարգոյ յաճախորդաց համար Ռիզա փաշա խան գտնուած վաճառատունէն զատ Պապը Սէրասքէր ճատտէսի Աճէմեանին տակ Թիւ 14 ուրիշ վաճառատուն մըն ալ բացած ենք։ Այդ երկու վաճառատանց մէջ պաշտօնի կոչած ենք մէկ քանի ճարտար կահազարդներ։ Կը սպասենք որ արգոյ հասարակութիւնը բարեհաճի այցելել մեր մթերանոցները։

810 20—30

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ Յ. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

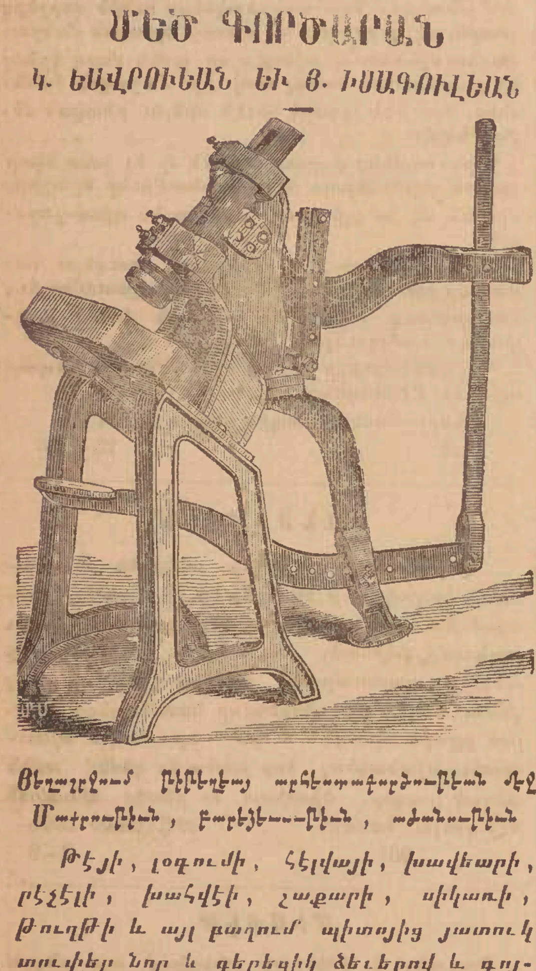

[illegible] Մոտորներ, [illegible], [illegible]

Թէյի, լօգումի, հէլվայի, խավեարի, ընչէլի, խաշխէի, շաքարի, սիկառի, Թուղթի և այլ բազում պիտոյից յատուկ տուփեր նոր և գեղեցիկ ձեւերով և գոյներով։

Լուսավառութեան յատուկ լապտերներ, աման վերաբերեալ ամէն տեսակ կահեր, պարանի գոյլեր, լուացարաններ, եւլն. եւլն. եւրոպական ճաշակաւ ներկուած։

Դիւրամատչելի ամենուն։

Մեծաքանակ յանձնարարութինք Թէ Պոլսէն և Թէ գաւառներէն փութով և ճշդութեամբ կը կատարուին։ 719

Պահճէ-Գաբու, Բասիմ Բաշա խանի դէմ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

[illegible] Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի մէջ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոնաժ
[illegible]	2000	[illegible]	1600	[illegible]	3200
[illegible]	3000	[illegible]	5500	[illegible]	1700
[illegible]	3500	[illegible]	2200	[illegible]	1500
[illegible]	2300	[illegible]	1800	[illegible]	1000
[illegible]	3000	[illegible]	2200	[illegible]	2800
[illegible]	3000	[illegible]	2000	[illegible]	4400
[illegible]	2200	[illegible]	3500	[illegible]	3200
[illegible]	2000	[illegible]	7000	[illegible]	3000
[illegible]	8800	[illegible]	1200	[illegible]	3500
[illegible]	2600	[illegible]	5000	[illegible]	3500
[illegible]	2500	[illegible]	2800	[illegible]	4000
[illegible]	2100	[illegible]	2000	[illegible]	2900
[illegible]	2000	[illegible]	4200	[illegible]	2000
[illegible]	2700	[illegible]	3200	[illegible]	2000
[illegible]	5000	[illegible]	2000	[illegible]	4300
[illegible]	3500	[illegible]	4500	[illegible]	3000
[illegible]	3400	[illegible]	3000	[illegible]	1200
[illegible]	2300	[illegible]	1500	[illegible]	2800
[illegible]	2500	[illegible]	4300	[illegible]	900
[illegible]	4800	[illegible]	3500	[illegible]	5000
[illegible]	2100	[illegible]	2000	[illegible]	5000
[illegible]	2600	[illegible]	3100	[illegible]	3600
[illegible]	3000	[illegible]	2000	[illegible]	1000
[illegible]	3200	[illegible]	3000	[illegible]	200
[illegible]	2600	[illegible]	5000	[illegible]	200
[illegible]	800	[illegible]	4500	[illegible]	140
[illegible]	700	[illegible]	2000	[illegible]	120
[illegible]					8000
[illegible]					8000
[illegible]					8100

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԷՊ

Գործակալք

Թիւ 17-18, [illegible] խան Ղալաթիա

858

ԹԻՒ 4711

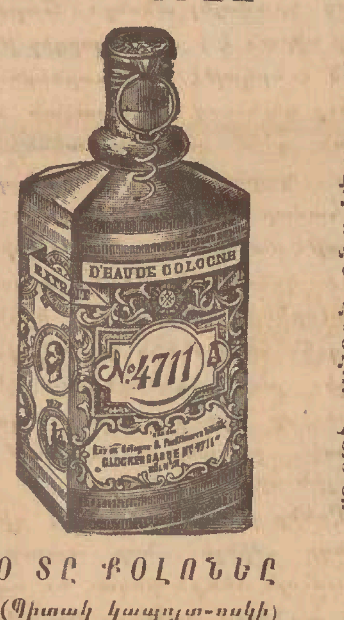

ԱՄԵՆԷՆ ԸՆՏԻՐ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱԶՆՈՒԱԳՈՅՆ [illegible]

[illegible]

ՕՏԸ ԳՈԼՈՆԸ

(Պիտակ կապոյտ-ոսկի)

FERD. MULHENS, COLOGNE

Ճանչցուած իբր

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՐՔԱՆ

Կը գտնուի հաւեզինոց ամէն վաճառատուններու մէջ։ 844 13—48

THE ECONOMICON — TEION EIKONOMIKON

MARQUE DEPOSÉE

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ և Յ. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

ԹԷՅԻ ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ

Պոլիս Պաղչէ Գաբու [illegible] խանի [illegible] Թիւ 10

Այս մթերանոցին մէջ, որ երկար ատենէ ի վեր հաստատուած է, կը վաճառուին Չինաստանի և Ծէյլոնի ամենաընտիր Թէյերը։ Այս Թէյեր անհաման են իրենց համով, հոտով և գոյնով։ Դիմողք ամէն կերպիւ գոհ պիտի մնան։ Այս ընկերութիւնը Թուրքիոյ ամէն կողմերու մէջ մասնաճիւղեր ունի և շատ դիւրին է ամէն կողմ գտնել։ Ասոնց կեղծերը շինուած ըլլալով, պէտք է ուշադրութիւն ընել վերոգրեալ կարին։ 803 29—60

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՆ

Տօքթօր Այէրի ջերմային հիւանդութեան դեղը՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զանազան [illegible], է գաւառական և այլոց կողմերէն ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճահճախառն վայրերու ջերմոտ կլիմային [illegible] օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ազդեցիկ [illegible] յաջողութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամեմատ արդիւնքը [illegible]։ Այս ֆիզիքական խանգարումներ յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող [illegible] [illegible]

[illegible]

Այրի ջերմի ու [illegible] կը ընէ [illegible] ազդեցութիւնք [illegible] ամէն [illegible], միայն Թէ [illegible] հրահանգի համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Միսաքեան և [illegible] Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 614

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒՔԵԱՆ

Ն. ԲՕՆՉՈ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible]

«Մինկրէլի» շոգենաւը դեկտ. 2ին երեկոյեան ժամ 4ին (Ռ. Ե.) պիտի մեկնի Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստէն դէպի Պաթում, հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն և Տրապիզոն։

«Արմէնի» շոգենաւը, նոյ. 30ին Մարսիլեա պիտի ուղեւորի։

Բաթում-Լիոն-Մարսիլիա երկաթուղեաւ ուղեւորութեան ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 215 Ֆրանք

Բ. » 175 »

[illegible]

Դիմել առ գործակալութեան

[illegible]

477

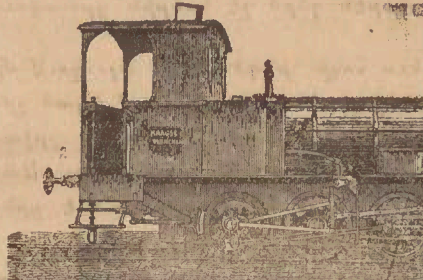

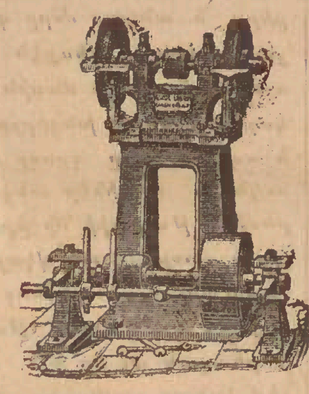

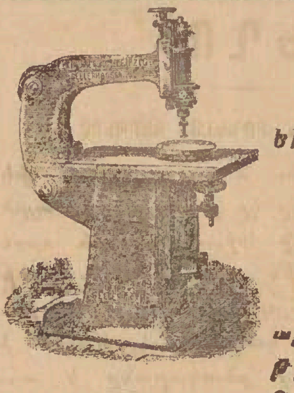

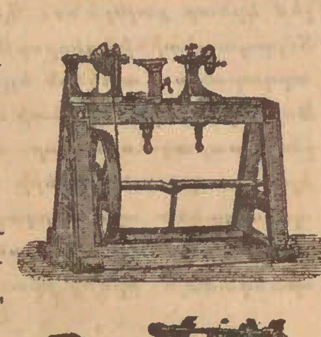

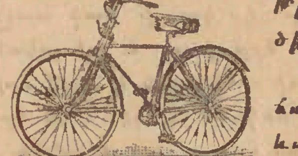

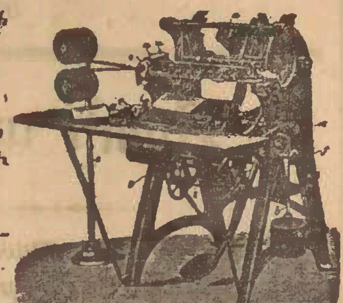

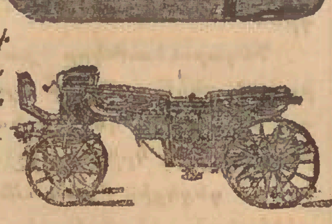

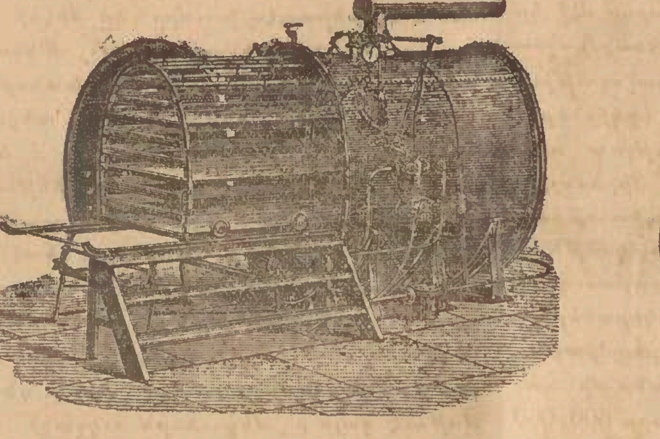

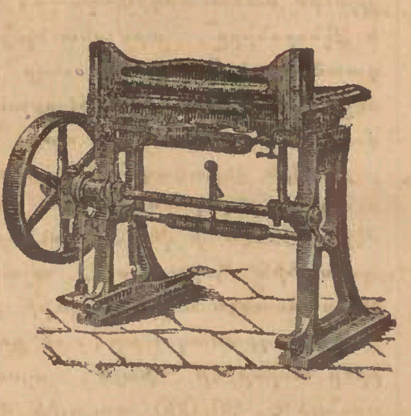

ԷԲՄՐՕԹ ՎԷՌՆԱՆՑ

ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՄԵՔԵՆԱՅԻՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒ ԱՐՏԱՔՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊԱԼՍՈՅ ՇՐՋԱՆԻ

Մեքենաներու և գերմանական արհեստական նիւթերու ցուցավաճառութիւն ի Ղալաթիա, Բէրչէմպէ-Բազար, Թիմարէթ խան (նախկին կեդրոնական ծխախոտի Ռեժի)

Երկրագործական, երկրագործական, ճարտարապետական, նաւային եւայլն, եւայլն ՆԻՒԹԵՐՈՒ և ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌՈՒՄ.

Յանձնարարեալ կը տրուին մեքենաներու, ամբողջ գործարաններու շինուածն վրայ։

Ցուցավայրութեան մէջ կը գտնուի մեծ գումար մը զանազան մեքենաներու, ջրհաններու, [illegible] նիւթերու, գերմանական [illegible] և ուրիշ վաճառքներու։ 798

ՏՐԴ. Ս. ԽԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

1 ՊԱՀՉԷ-ԳԱՊՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց քավչուէ լինելու արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև դարմանումն ամէն տեսակ բերնի և ակռայի հիւանդութեանց։

(Բացի կիրակիէ) ամէն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 114

ՄԻՍԻՍ Ս. Ա. ԱԼԼԸՆԻՆ

ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՄԱԶ. ՆՈՐՈԳԻՉԸ

(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Ճերմակ ընկած մազերուն գոյն, փերնիճ ու գեղ կուտայ։ Կը նորոգէ անոր կեանքը, ոյժը և աճումը։ Գլխու թեփը շուտ մը աներեւոյթ կ'ընէ։ Իր անուշ հոտը աստ է ու հեշտալի։

"Մէկ շիշը կը բաւէ։" Այդ փորձը ունեցան ամէնքը որոնց մոխրագունած մազերը իրենց բնական գոյնին դարձան, և ճաղատ տեղերը մազով ծածկուեցան։ Աներկ չէ, և ամենևին վնաս մը չըներ։ Թէ որ կ'ուզես թարմ մազ ունենալ և բոլոր կենացդ մէջ պահել, առանց ուշանալու շիշ մը առցիր ՄԻՍԻՍ Ս. Ա. ԱԼԼԸՆԻ Աշխարհահռչակ Մազի Նորոգիչէն. (MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Փարիզ ու Նիւ Եորք։ Կը վաճառուի ամէն սափրիչներու, անուշ հոտագործներու և անգլիական դեղագործներու քով։

Մեծաքանակ վաճառում ի Պոլիս Բ. Հ. Քիւչիւքեան եղբարց քով, Նէնէ ձամի փողոց, 18, Պոլիս և [illegible], [illegible], Ղալաթիա [illegible] վաճառանոն Բ. Հ. Քիւչիւքեան եղբարց քով, Պոլսոյ կամուրջէն [illegible], 17, եւ Բերայի Մեծ Փողոցը, 158, [illegible], բրիտանական դեղարանը և [illegible], [illegible], Մեծ փողոց Բերա, 433։

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

[illegible] Լիվերբուլ և Ամերիկայի մէջ

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոնաժ
[illegible]	7718	[illegible]	4845
[illegible]	7718	[illegible]	4631
[illegible]	7391	[illegible]	3574
[illegible]	7268	[illegible]	2408
[illegible]	5587	[illegible]	2698
[illegible]	5517	[illegible]	2103
[illegible]	4809	[illegible]	2246
[illegible]	4657	[illegible]	2144
[illegible]	2443	[illegible]	[illegible]
[illegible]	1876	[illegible]	[illegible]
[illegible]	1614		

Թրինիտատ շոգենաւը, Նաւապետ Ուիլեըմս, Լիվրբուլէն հոս կը սպասուի դէպի դեկտեմբեր 3։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ԺՕԼԻ գործակալ

Thomas C. Joly

[illegible] խան, Թիւ 40

Ղալաթիա

17

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Եշ. 15/27 Օտեսայի ուղղակի, ժամ 2ին առ միջօրէի։

Դշ. 16/28 Աղեքսանդրիա ուղղակի [illegible], ժամ 5ին յետ միջօրէի [illegible]։

Հշ. 17/29 [illegible], ժամ 10ին։

Ուր. 17/29 [illegible]

Շ. 18/30 Օտեսայի [illegible], ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Ծան. — Նոյ. 16/28 [illegible]

605

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

VICHY

Կառավարութեան՝ ՓԱՐԻԶ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

GRANDE GRILE.— [illegible] ախտերութիւնք, մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, լեարդի և փայծաղի մաղձոտում, ներքին գործարանաց խցուածք, մաղձային քար և այլն;

HOPITAL.— Մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, ստամոքսի ծանրութիւն, դժուարամարսութիւն, ախորժակի պակասութիւն, [illegible], անմարսութիւն։

CELESTINS.— Երիկամանց եւ փամփուշտի ախտերութիւնք, միզական աւազ և միզական քար, յոդացաւ, շաքարախտ (Տիապէթ), ալբումինային-միզական (Ալպիւմինիւրի)։

HAUTERIVE.— Երիկամանց և փամփուշտի ախտերութիւն, աւազ, քար, յօդացաւ, շաքարամիզութիւն, ալբումինային-միզական։

Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել շիշերու քարերին վրայ։

Անգլիական դեղարանն ու դեղավաճառանոցն ի Կ. Պոլիս, և ամէն դեղագործներուն քով։

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերպուլ և Միջերկրականի մէջ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոնաժ
[illegible]	4200	[illegible]	3000
[illegible]	4000	[illegible]	3000
[illegible]	4000	[illegible]	3000
[illegible]	3250	[illegible]	3000
[illegible]	3250	[illegible]	800
[illegible]	3250	[illegible]	800
[illegible]	3250	[illegible]	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և Ընկ.

Ուիթոլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

847 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբոլ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1893 Նոյեմբեր 2էն սկսեալ մինչեւ 1894 Յունուար 17

(Բացի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերքէն Կամուրջ ելլող շոգենաւաց երթեւեկութեան

Ժ.Վ. Թ.

2 — ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. ենք. Պօյճ. Ր. Հս. [Ր. Հիսարի շոգ.ին հետ պիտի հղրք.] 38

2 45 Ր.Ա.Գվ.ենմ.Մզպ.Պէօյ.Թրպ.Պէյզ.անոր Ասիական եզերք անցնելով մինչեւ Գնտ. եղած նաւմոյց.ներն հանդիպելով Օրթ. պիտի երթայ։ Գնտ.ի շոգ.ին հետ կը հաղորդկ. Ուրբ.ները Օրթ.Վնք.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.Պշք. 18

3 15 ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.ենք.(ենք.շոգ.ին կը հաղրդ. Ուրբ.ները ՍԹՆ։Մրկ. Պօյճ.Ր.Հս. Ր. Հս.ի շոգ.ին հետ կը հաղորդակցի 17

3 45 ենք.ՍԹՆ.Մրկ.Պօյճ.Ր.Հս.Պէյպ.Արն.Գրչ. Օրթ. Պշք. բացի ուրբաթէ 28

4 15 ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.ենք.ՍԹՆ.Մրկ.Պօյճ. Ր.Հս.Պէյպ.Պշք.Պէյպ.ի շոգ.ին կը հղրդ. Ուրբ.ները Արն.Գրչ.Օրթ. 39

5 10 Ա.Գվ.ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.ենք.ՍԹՆ.Մրկ. Պօյճ.Ր.Հս.Պէյպ.Արն.Գրչ. Օրթ.Պշք. 32

6 15 ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.ենք.ՍԹԷՆ.Մրկ. Պօյ.Ր.Հս. Պէյպ.Արն.Գրչ.Օր.Պշ. 41

7 15 ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թպ.Պէզ.Բշպ.են.Մկ.Գնլ. Ր.Ա.Հս.Գնտ.Ար.Զնկ.Պէյլ.Օր.Գզ.Պշ.Իս. 22

8 15 Ա.Ր.Գվ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.ենք.ՍԹՆ.Մրկ.Ր. Հս.Պէյպ.Արն.Գրչ.Օր.Պշք. 19

10 — Ր. Հիս. Զնկ. բացի Ուրբ.է) 39

10 15 ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.ենք.Մրկ.Ր.Հս.Արն. Օրթ. Պշք. 34

Ենիքէօյէն Կամուրջ ելլող շոգենաւք

2 30 ենք.ՍԹՆ.Մրկ.Պօյճ.Ր.Հս.Պէյպ.Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. 42

Պէյքոզէն Կամուրջ ելլող շոգենաւք

2 — Պէյպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշք. 32

2 30 Պէյպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշք. 22

2 40 Օրթ.էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր.է 33

3 — Պէյպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք. 42

3 30 Հս.էնՊէյպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք.Գպ.Ուրբ.4ի 19

4 15 Պէյպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք.բացիՈւր.է 28

4 20 Օրթ.էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր.է 18

4 45 Պէյպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք.Գպ.բացի Ուր.է 42

5 15 Պէյպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշք. բացի Ուր.է 17

Ասիական եզերքէն Կամուրջ ելլող շոգենաւք

2 — Գնտ.Վնք.Զնկ.Պէյլ.Գզկ. 34

2 — Պէյզ.Բշպ.Զպզ.Գնլ.Ա.Հիս.Գնտ.Օրթ.(Գնտ. կը հաղրդկ.) Ուրբաթները բացի Օրթ.էն Վան.Զնկ.Պէյլ.Գզկ. 33

2 35 Պէյպ.Գն.Վնք.Զնկ.Պէյլ.Գզ.Պշք.բցի Ուր.է 41

2 30 Պէյզ.Բշպ.ենք.Գնլթ.Պօյճ.Ր.Ա.Հիս.Գնտ.Արն.Զնկ.Պէյլ.Օրթ.Գզ.Իսկ.Պշ.Գպ. 25

3 35 Ա.Հս.Գնտ.Վնք.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.Պշք. 34

3 25 Պէյզ.Բշպ.Զպ.Գնլ.Ա.Հս.Գնտ.Օր.(Գնտ.ի շոգ.ին կը հղրդկ.) Ուր.ները բացի Օրթ.է Վնք.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.Պշք. 18

4 15 Գնտ.Վնք.Զնկ.Պէյ.Գզ.Իսկ. բացի Ուր. 38

4 50 Պէյզ.Բշպ.Զպզ.Գնլ.Ա.Հս.Գնտ.[Գնտ.շոգ. հետ կը հաղրդ.Ուրբ.ներըՎնք.Զնկ.Պէյլ. Գզկ.Պշք. պիտի հանդիպի] 33

5 25 Գնտ.Վնք.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.Պշք. բացիՈւր.է 18

7 — Մրկ.Ր.Ա.Հս.Գնտլ.Արնվ.Զէնկ.Պէյլ.Օրթ. Գզկ.Պշք.Իսկ։ Հնգշ. օրերը Օր.Պշ. չկայ 2

9 — Պէօյ.Թրպ.Պէյզ.Բշպ.Զպ.Գնլ.Ա.Հս.Գնտ. Վնք.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.Իսկ. 28

10 10 Պէյզ.Գնլ.Ա.Հս. Զնկ.Պէյլ.Պշ.բացի Ուր.է 42

10 20 Գանտիլլիէն ուղղակի կամուրջ 33

11 55 Գզկ. Իսկ » » 12

(Բացի կիրակի օրերէն) Կամուրջէն Եւրոպական եզերք ելլող շոգենաւաց ժամերը

3 10 Պշք-Օրթ-Արն-Պէյպ-Ր-Հս-Մրկ-ենիք-Թրպ-Պէօյ-Մէզ-ենմ-Ա-Գավազ 32

4 5 Գապ-Պշք-Իսկ-Գզկ-Օրթ-Պէյլ- Զնկ-Արնվ-Գնտ-Ա-Ր-Հս-Գնլ-Միրկ-ենք- Բշպ- Պէյզօզ Թրպ.Պէօյ.Մէզ.ենմ. 22

4 25 Պշք.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէյպ.Ր.Հս.Պօյճ. ՍԹՆ. ենք.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.ենիմ. 41

5 20 Իսկ.Պշք.Գզկ.Օրթ.Պէյլ.Զնկ.Արնվ. Պէյպ. Գնտ.Ա.Ր.Հս.Գնլ.Զպզ.Մրկ. 25

6 — Գապ.Պշք.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէյպ.Ր.Հս. Մրկ. ենք. Պէյզ.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.ենմ.Գվզ.ներ 19

7 — Պշք.Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Զէնկ.Արն.Գնտ. Ր.Հս. Պօյճ.Գնլ.ենք.Թրպ.Պէօյ. 28

8 30 Պշք.Օրթք.Արնվ.Պէպ.Ր. Հիս.Միրկ.ենիք. Թրպ. Պէօյ.Մզպ.ենմ. 34

9 20 Պէշ.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէյպ.Ր.Հիս.Ուրբ.ները 20վկ.վերջ Մրկ.ենք.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.ենմ. 39

10 5 Պշք.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէյպ.Ր.Հս.Պօյճ. Մրկ. ՍԹՆ.ենք.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.ենմ. Ուրբ.ները 10վայրկեան ետքը 18

10 45 Ր.Հս.Պօյճ.Միրկ.ՍԹԷՆ.ենիք.Թրպ.Պէօյք. Մէզ.ենիմ. Ուրբաթները չկայ 17

11 20 ենք.Թրպ.Պէօյ. Մէզ.ենիմ. 39

11 45 Պէյպ.Ր.Հիս.Պօյճ.ենք. 42

Կամուրջէն Պէյքոզ ելլող շոգենաւաց ժամերը

4 10 Ուղղ. Պէյքոզ բացի ուրբաթէ 42

4 30 Ուղղ. Պէյքոզ բացի Ուրբաթէ 17

10 35 Պշք.Օր.Գրչ.Արն.Պէյպ.Գնտ.Ա.Ր.Հս.Գնլ. Մրկ.ենք.Բշպ.Պէյզ. բացի Ուրբաթէ 25

11 15 Գապ.Պշք.ՕԹ.Գչ.Արն.Պպ.Ր.Հ. Պօյճ.Մրկ. ՍԹԷՆ. ենք. 28

11 45 Պշք.Օրթ.Գրչ.Արն. Գնտ. 41

12 15 Պշք.Օրթ.Գրչ.Արնվ. 22

Կամուրջէն Ասիական եզերք ելլող շոգենաւաց ժամերը

2 50 Ուղղակի Ա. Հիսար բացի Ուրբաթէ 34

3 20 Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Զնկ.Վնք.Գնտ.Ա.Հս.Գնլ. Զպզ.Բշպ.Պէյզ 33

3 35 Ուղղակի Գանտիլլի 38

4 50 Ուղղակի Գանտիլլի (բացի ուրբ.է) 18

8 45 Պշք.Գզկ.Պէյլ.Զնկ.Գնտ. Ա.Հս.Գնլ.Զքբլ. Բշպ.Պէյզ.բացի Ուրբաթէ 42

9 30 Պշք.Գզկ.Պէյլ.Զնկ.Վնք.Գնտ. 33

10 20 Պշք.Գնտ.Ա.Հս.Գնլ.Զպզ.Բշպ.Պէյզ. Մէզ. Ր.Ա.Գավազներ 38

10 40 Պշք.Գզկ.Պէյլ.Զնկ.Վնք. Գնտ. Ա. Հիսար Գպ. Ուր.ները10 30րնԻսկ.Արնվ.Ր.Հս.Մրկ. ենք.Պէօյք.կը հղպի.Վնք.եւ Պէյպ.չկայ. 32

11 20 Գպա.Պշք.Գզկ.Պէյլ.Զէնկ.Վնիք. Գնտլ. Պէյպ. Ուրբաթները Իսկ. 19

11 18 Գնտ.Ա.Հս.Գնլ.Զպզ.Բշպ.Պէյզ. 33

11 30 Իսկ. Գզկ. բացի Ուրբաթէ 12

12 — Գզկ.Պէյլ.Զէնկ.Վանք. 34

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իսկիւտար
— —		— —	
— —		— —	
— —		— —	7 —
— —		— —	7 30
— —	7	— —	8 15
— —	8 10	— —	9 5
2 15	8 20 Վոսփ.	2 50	9 50
3 —	8 50	3 20 Վոսփ.	10 15
3 30	9 30	3 25	10 30 Ֆէրպ
3 45 Ֆէրպ.	9 45 Ֆէրպ.	3 50	10 40 Գզկ.
4 —	10 25	4 30 Ֆէրպոթ	11 —
4 30	10 45	4 40	11 30 Ֆէրպ
4 50 Վոսփ.	11 — Գուզկ.	5 20 Վոսփ.	11 30 Գզկ.*
5 30	11 — Ֆէրպ.	5 35	11 50
5 30 Ֆէրպ.	11 20	6 15 Ֆէրպոթ	— —
6 15	12 5	6 25	12 10

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իսկիւտար
— —	—	— —	6 25
— —	7 —	— —	7 —
— —	8 10	— —	7 30
— —	8 20 Վոսփ.	— —	8 15
— —	9 —	2 50	9 5
2 30	9 30	3 25	9 50
3 20	9 45 Ֆէրպ.	3 20 Վոսփ.	10 15
3 45 Ֆէրպոթ	10 15	3 50	10 30 Ֆէրպ.
4 —	10 40	4 30 Ֆէրպոթ	10 40
4 30	11 — Ֆէրպ.	4 50	11 30 Ֆէրպ.
5 30 Ֆէրպոթ	11 10	5 20 Վոսփ.	11 30 Գզկ.
5 15	11 45	5 35	11 50
6 —	12 5	6 15 Ֆէրպոթ	12 10

*Այս երթեւեկութիւն ուրբաթ, շաբաթ եւ տօն օրերը տեղի չպիտի ունենայ։

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

3 30 Հարէմէն Սալաճագ(բացի կիրակիէ եւՈւր.է)

4 30 » » (ուր.ժամ 4ին)

10 40 » » (բացի ուր. կիր. օրերէ

11 25 » » [ուր. կիր. ժ. 10.45ին]

3 — ԿամուրջէնՀարէմՍալաճագ[բացի կիր.Որ.է]

4 — » » » [Ուր3 30ին]

10 10 » » անտի Սալաճագ [բացի ուր. կիր. օրերէ

11 10 » » » Սալաճագ [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին]։

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ

ԵՒ

ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45 Իսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի

5 30 Իսկիւտարէն Սիրքէճի

9 45 Իսկիւտարէն Սիրքէճի

11 — Իսկիւտարէն Սիրքէճի

4 45 Սիրքէճիէն Իսկիւտար

6 15 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իսկիւտար

10 30 Սիրքէճիէն Իսկիւտար

11 30 Սիրքէճիէն Գպթ.Իսկիւտար

Ծան.—Օդը միգապատ եղած ատեն, շոգենաւք իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ